Berichten om bestwil

Gust Gils

bron
Gust Gils, *Berichten om bestwil*. Meulenhoff, Amsterdam z.j. [1968]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/gils003beri01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

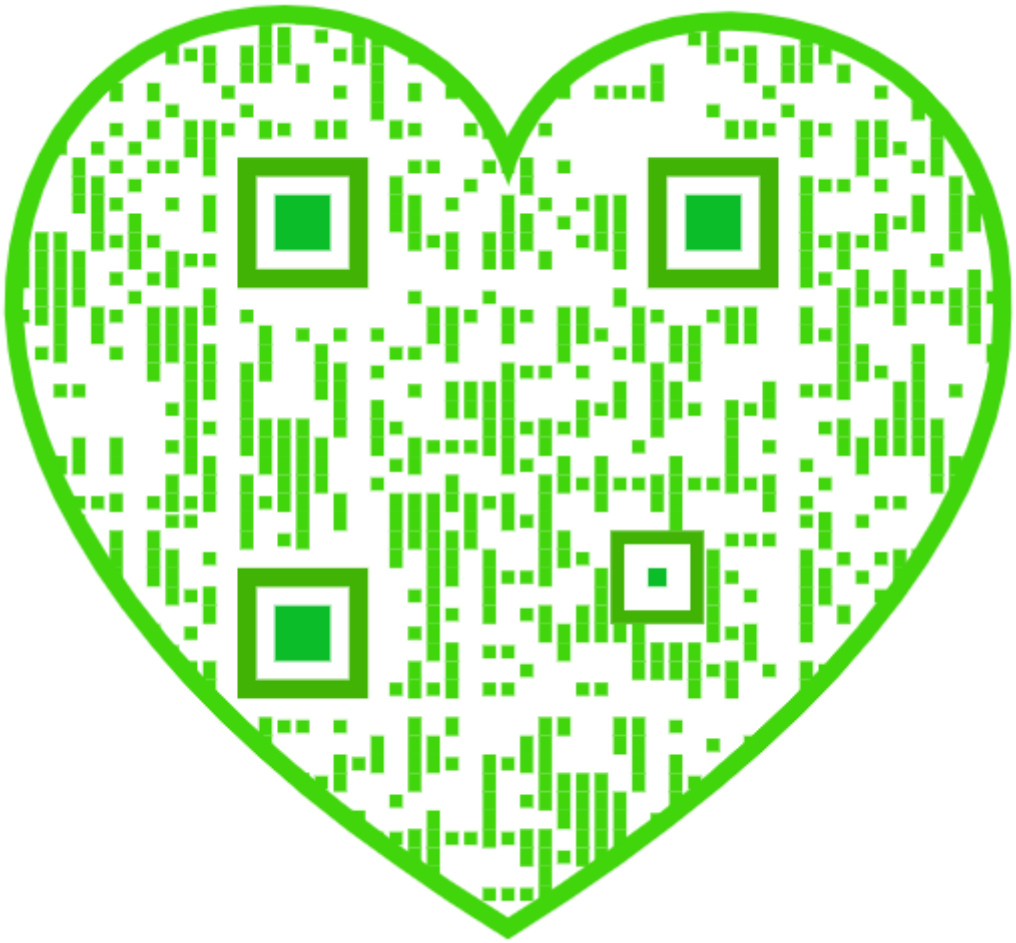

Berichten om bestwil

1

Springen!
Naar binnen! roept brandweerman A.
Naar buiten! roept brandweerman B.
Wat is het nu, binnen, of buiten! vraagt de aspirant-geredde vertwijfeld.
Brand dan maar op, betweter, zeggen brandweermannen A en B verontwaardigd.

2

De leidende plaatsen zijn al zo lang leeg. Maar vele bundels van zoeklichten kruisen elkaar op het podium, zodat de dooreengeweven lichtstralen een schijn van tastbaarheid aannemen en door de menigte (zij vraagt niet beter dan maar iets te kunnen herkennen) intens worden toegejuicht.

3

In de beek was een eiland omhooggerezen. Niet vulkanies. Een bewoond eiland met perspektief en plantengroei, met steden, en mensen die onder de bomen wandelden, zwemmers, krokodillen, zelfs kleine roeibootjes. Maar vreemd: die mensen merkten ons niet op. Wij riepen, zij hoorden ons niet. Wij wenkten, zij zagen door ons heen. Nooit verlieten zij hun eiland. Nooit kwamen zij naar onze oever. Wij en onze wereld bestonden niet voor hen. Relativiteit? Zoals zij voor ons oprezen, waren wij misschien voor hen verzonken, in een enorme grijze oseaan? Een kleurloze banale oseaan, niets om lang of aandachtig naar te kijken?

4

De mens zou uit louter zelfverdediging al wel 10 meter hoog zijn geworden, in de loop der tijden... Maar nooit komt het er van, nooit raakt hij hersteld van zijn epiese inspanningen: tegenwind waar hij liever niet zou tegen optornen, sleetse schoenen die zijn voeten vermoeien, licht dat te hevig, duister dat te ondoordringbaar is, medemensen die hij teveel nodig heeft of die hem tot overlast zijn - soms zou hij trepaneren verkiezen boven de druk van overmatig denkende hersenen, en dat doet hij dan ook, al van in het zeer oude steentijdperk.

5

Hetgeen wij stilte noemen is geen stilte maar het spelen van een uiterst geraffineerd bovennatuurlijk orkest. Het zwijgen van dat orkest is waarneembaar als wat wij voor muziek en geluiden houden.

6

De zogenaamd eksakte wetenschappen hadden zolang terrein verloren aan de psichologen, tot deze laatsten alle abstrakte teoriën als louter geestelijke dus onkontroleerbare goocheltoeren hadden afgewezen. Met ijzeren hand werd nu de wet van de statistiek opgelegd. Tot de tanden gewapende behavioristen observeerden, verrichtten kwantitatieve waarnemingen van de gedragingen van voorwerpen waarvan zij de al dan niet levenloosheid - verouderd kriterium! - weigerden vast te stellen. Dit heette de psichologie der voorwerpen. Om het even wat: scheikundige reaksies, plantengroei, de enorme buitelingen van hemellichamen, natuurverschijnselen, de bewegingen van zogenaamd levende wezens - werd alleen nog bestudeerd in funksie van zijn psichologie, van de direkte waarneembaarheid van zijn gedragingen.

7

De kronkelingen in de bergpaden zijn zo scherp dat alleen ter plaatse opgegroeiden, jarenlang dagelijks geoefend, er in slagen de bochten te nemen. De onvoorzichtige leek doet het hun niet na zonder gevaar voor ernstige vervormingen aan zijn organisme en gebeente.

8

Ik gebruikte de negerin als negatief en kreeg wonderlijke pozitieven: prachtig groenblauwe lichtharige meisjes, wel koud van temperament, toch jammer dat ik ze niet kon fikseren.

9

Wij hebben de wereld gehipnotizeerd. Langs de televizie. Vier jaar lang zal het zijn of er geen zonlicht meer bestaat. Geen blik werpen wij naar buiten waar de millioenen verstarden al die tijd in witzwart transe gedompeld, niet één zelfs die slaapwandelt.

En de afgevaardigden van het licht? De toestand ontgaat hun niet. Maar wij zullen onze voorwaarden stellen. Laten licht en duister maar tegen elkaar opbieden vier jaar aan een stuk. Daarna komen de nieuwe kontrasten tot leven. Zijn wij halfgoden. Met handen van bliksem en oernacht.

10

Wanneer iemand het ongeluk heeft in een stad opgesloten te zitten, onherroepelijk en hij beseft het te laat. Wat kan hij beginnen: om hulp roepen, vrienden of familie trachten te bereiken, noodkreten te water laten in schipbreukelingflessen? Laat hij moeite doen, brieven zelfs gedichten schrijven, hoogstens krijgt men daarbuiten (de stadsmuren zijn uit poreus minderwaardig briefpapier) wat onleesbare inktvlekken te zien. Hij probeert in spiegelschrift, in koeien van letters, het baat niet, als iemand iets merkt van zijn vertwijfelde pogingen, zijn bestemmelingen zeker niet.

Hoe het begrip stad iemand gevangen kan houden. Want de muren bestaan enkel in zijn verbeelding; wegen lopen naar elke horizon, hij kijkt er verstrooid overheen door zijn dakraam, tussen het schrijven van twee wanhopige boodschappen in.

11

De man die oude rubberwaren opkocht zei: vreemd is dat hoe ik op zoek ben naar iets kneedbaars, iets tastbaars als knarsende spieren, een impuls die de mensen zonder te weten in hun gummiartikelen hebben gelegd en die zij zodoende zelf zijn kwijtgeraakt.

12

Aldoor, van puur goede verstandhouding en wederzijdse waardering, gaven zij elkaar schouderklopjes, dat ze er zonder het te merken stilaan van door de knieën gingen; en op de hurken; pas bij de boeddazit was hun inzicht diep genoeg om hun het futiele van schouderklopjesgeven te doen beseffen - maar te laat, toen raakten hun benen niet meer uit de grondig ingehamerde kleermakershouding.

13

Bekend uitvinder bracht bizonder nuttige uitvinding op zijn aktief. Het dagelijks doen en laten van de meeste mensen, redeneerde hij, heeft zo weinig om het lijf dat je het zonder bezwaar tot één aspekt bv. enkele verveelde gedaanten in een kamer kunt herleiden; en hij konstrueerde een apparaat dat van zulke aspekten een driedimensionale illuzie schept en met minimum stroomverbruik in stand houdt. Dit schijnaspekt neemt met gunstig gevolg de plaats in van het werkelijke, d.w.z. niemand merkt het verschil en de futiele intimiteit van de gebruikers blijft gevrijwaard. - Maar wat dan (werd gevraagd) als achter dat nuttig masker de echte mensen eens afwijken van hun dagelijkse sleur? Zelfs met die vergezochte mogelijkheid hield de uitvinder rekening. Zo'n verbluffend feit brengt meteen storingen in het beeld teweeg, fotoëlektries wordt het aspekt uitgeschakeld, en de originele eksemplaren mens kunnen hun ongewone aktiviteit zichtbaar manifesteren! - Akkoord, de kans dat zoiets gebeurt is onbestaand in praktijk. Toch blijkt uit zulke details, dat de bekende uitvinder méér is dan een geniaal elektronikus: Nooit Vergeet Hij De Mens Achter De Dingen.

14

Joyeuse bataille de fleurs! Zij ranselden elkaar met rozen, gooiden elkaar potten geraniums naar het hoofd, sloegen elkaar van de sokken met zonnebloemen, stopten elkaars mond vol giftige orchidee, verdronken elkaar in de reuzenbladeren van victoria regia,-

15

De man die gelooft in het bestaan van god leeft in een andere taal; hij ziet zijn argumenten nee zekerheden overal, in alles. Bij het horen van verheugde muziek bijvoorbeeld: hoe zou deze zang (zegt hij) dat jubelende kunnen hebben zo er daarboven, ergens boven de hoogste toppen van die bergketen melodie geen god was tot wie dit alles hoe onrechtstreeks ook gericht werd?

De man die niet gelooft meent die gedachtengang even te kunnen vatten - zou het *zo* eenvoudig zijn? Hoopvol trekt hij zijn ogen open in bed, in het midden van de nacht... Er is geen god. Alleen de grijnzende demonenkop van een boomkruin voor het raam. Onweer. Donder die rammelt, ver weg. Het lange applaus van de regen.

16

Passionerende hobby die astronomie maar bezuinigen moest hij, vader van kroostrijk gezin die hij was... Zijn teleskoop had hij zelf in elkaar geknutseld, tijdens zijn vrije uren in zijn nederige dorpswoning, uit kartonnen kokers, regenpijpen en rijwielonderdelen; voor de lenzen nam hij eierschalen, zo goed mogelijk doorzichtig gemaakt met vloeibare paraffine. Ontdekkingen van nieuwe sterren bracht hij ondanks die povere apparatuur wel op zijn aktief, de bescheiden maar knappe dilettant; meer dan genoeg. Maar geen wonder dat hij daar ook finaal zijn ogen bij verknoeide.

17

De radio heeft zelfs het geluid van grote orkesten mettertijd zo afgesleten dat het niet meer is dan een rumoer nog nauwelijks zo groot als een speldekop dat in een hoek tussen andere rommel opstijgt met stof overdekt raakt vergeten wordt de meest naïeve jonge hond blaft het niet meer aan.

18

Stad met rivieren bij wijze van straten. Meren inplaats van pleinen. Huizen roerloze steltlopers op hun palen boven water; onderling verbonden door houten steigers. In de overstroomde buitenwijken staan ze verder en verder uiteen, wiebelend op hogere poten, niet meer bewoond, vervallen. Daarvoorbij de leegte van de omringende oseaan, onmetelijke begraafplaats waar de beminde doden uit de stad in hun zware stenen of loden kisten te water worden gelaten en zinken, diep diep tot de bodem waar het eeuwig nacht is, terwijl de zerk blijft drijven aan de oppervlakte kilometers hoger.

In de stad zijn geen schepen. Noch vlotten. De inwoners kunnen niet zwemmen.

19

Sommige mannen houden er, in het hart van onze monogame samenleving, nog een harem op na. In het diepste geheim. Vrienden raken het toch te weten. Dringen zich op. Komen ongevraagd een weekend logeren. Of een avondje op bezoek en missen de laatste tram. Altijd zijn de logeerbedden beslapen.

...In het holst van de nacht staan de gasten voorzichtig op, elk denkt dat alleen hij op de hoogte is, en door het donkere huis (ze durven haast niet te ademen, in de stille hoge gang beukt hun hart hoorbaar binnen tegen hun trommelvliezen) sluipen ze naar de harem. Maar wanneer ze met een triomfantelijke zwaai de deur opentrekken... Ontgoocheling: daarachter bevindt zich alleen een ondiepe bergkast, schabben met wat konserveblikken, één kartonnen doosje rijst, eentje met suiker, een paar versleten handdoeken. Een kast? Ze heeft geen achterwand, het is gewoon een rechthoekig gat in de muur: aan de andere kant heeft een van de medelogees de achterdeur van de vermeende harem geopend. De twee sluipers bekijken elkaar strak en vijandig wel een minuut lang, maar laten niet blijken dat ze elkaar herkennen. Dan doven ze hun kaarsen, sluiten langzaam de bedrieglijke deuren en gaan woedend weer slapen. Later vertellen ze aan ieder die het horen wil de meest opwindende verhalen over de geheime harem van hun gastheer. Zodat de tradisie nooit verloren gaat, terwijl de vermeende sluikpoligaam zich gek blijft piekeren over

het waarom van de plots ontstaande en even vlug weer verdwijnende interesse van zijn onophoudelijk variërende vriendenkring.

20

Ja ja de straatrelletjes waren weer door dezelfde beruchte jeugd van altijd in gang gestoken - dat was nu duidelijk gebleken, ze hadden een van die oproerkraaiers ingerekend en hij was het! die het eerst een steen naar de polisie had gegooid!, bewijs: hij had een eeltplek boven op z'n hoofd, van de vele gummiknuppelklappen, als daaruit nog niet bleek dat hij residivist was in het provozeren waaruit dan wel.

21

Het is niet omdat de aanzet van een grove houtzaag op de delikate snaren van een viool al te stakkato is dat je een van olie druipende glazen staaf als de ideale strijkstok moet beschouwen.

22

Briefwisseling: gepantserde omgang. Bloot, onafgeschermd menselijk kontakt (vooral in het openbaar): een onbesuisd op elkaar loslaten van elkaar vreemde scheikundige elementen, zonder dat de reaksies die plaatsgrijpen kunnen worden voorzien. Terwijl briefwisseling alle voordelen en mogelijkheden biedt zonder de gevaren van een rechtstreekse ontmoeting.

Eén uitzondering: toneelvoorstellingen. Hier zijn de scheikundige reaksies wél, of toch in grote lijnen vooraf bepaald, dankzij de katalizator van de toneeltekst. Toneel is een vorm van briefwisseling in levende lijve. (Waaruit ook volgt, omgekeerd, dat briefwisseling een even (weinig) kauzale aangelegenheid is als het tegen elkaar opdreunen van door een ander bedachte replieken.)

23

De opmerkelijke gang van een suksesvol zakenman: zo lang hij is lichtjes voorovergebogen maar zonder inzakkende schouders, de lijn van achterhoofd tot hiel één gespannen boog; zo blijft zijn zwaartepunt hem altijd even voor, en daarachteraan lopend - hij moet wel - loopt hij voortdurend in op de tijd, en vermits tijd is geld, loopt hij zichzelf rijk zodoende-

24

Wat is een gevecht nog vandaag de dag, in vergelijking met vroeger. Toen waren twee vechters altijd zo geweldig sterk, zo volkomen aan elkaar gewaagd, dat de strijd dagenlang zonder verpozen voortduurde. En de tegenstrevers al vechtend hun honger moesten stillen, drinken, aan hun natuurlijke behoeften voldoen.

25

Muzikanten brengen ingewikkelde piep- knip- en schraapgeluiden voort met hun instrumenten aan heel lange ik durf niet denken hoe lange buizen verbonden. Aan het andere uiteinde van elke buis vindt het geluid nadat het zich door de eindeloos kronkelende pijp heeft gewrongen, enkele staatsgrenzen overschreden, honderden of duizenden kilometers afgelegd, één (1) luisteraar. Elke luisteraar verneemt dus één instrument. Dus seinen alle luisteraars hun indrukken aan elkaar over, en het moeizaam verkregen rezultaat noemt men, objektief gezien: een muzikaal ensemble, subjektief: kunstgenot.

25½

‘Ga je mee, kruiswoordraadsels maken van onze gezamenlijke chromosomen?’ Elegante, wetenschappelijk verantwoorde manier om een vrouw zg. oneerbare voorstellen te doen.

26

U hebt natuurlijk het fietsende voordeel dat ik er van hier niet bij kan om u eens flink mijn mening te laten voelen! riep de zich stijlvol uitdrukkende maar omvergereden voetganger de zwijgzaam vluchtende wielrijder na.

27

Eén man valt van een torengebouw in 4½ sekonde. Hoeveel tijd hebben dan meerdere mannen, een hele troep mannen nodig om van hetzelfde gebouw omlaag te vallen?

Oplossing: meer dan u denkt. Zodra het onvermijdelijke is gebeurd, zodra zij beginnen te vallen, krijgt hun tijd een volkomen nieuwe waarde. Hij wordt zo kostbaar dat de 4½ sekonden oneindig lang gaan duren; zo lang dat de vallers dood zijn eer ze ooit de aardbodem raken: omgekomen van ouderdom, of minstens van honger en dorst. Niet van verveling zoals men zou kunnen denken: wanneer men met enkele mensen bij elkaar is vindt men allicht een onderwerp van gesprek, en dan vliegt de tijd immers...

28

Sosiale werkster begaan met het lot van arme kinderen in achterbuurt. Sleept er oude (geen nieuwe, doen het niet zo goed, emotief gezien) kleren en schoenen en andere rotzooi naartoe. Komt in kontakt met welgesteld vader van 9 kinderen, die haar belangrijkste leveransier wordt. Maar deze man blijkt behalve gul ook geil, en de sosiale werkster is helaas van een bijna utopiese lichamelijke aantrekkelijkheid. Kortom, hij wil haar hebben - of geen tweedehandse kleertjes en schoentjes meer! Zal de dappere jonge vrouw zich opofferen voor haar beschermelingen? Zij wil wel, daaraan geen twijfel - ach ging het nog om haar alleen maar dat is nu juist niet het geval, zij heeft immers ook nog een verloofde... een jongeman van onberispelijke inborst die haar steeds naar vermogen van zijn schraal salaris edelmoedig en menslievend terzijde heeft gestaan... Kan ze hem dit aandoen? Zo ja, zal ze zich dan verplicht voelen hem de waarheid te zeggen en zal hij haar grootmoedig vergeven? Of beter nog, zal zij weigeren maar *hij* er op aandringen dat zij, omwille van de goede zaak, zwicht voor de afpersing? Is er dan geen andere uitkomst? Kan de geilaard niet bij toeval een van de schoen- en kleerloze kinderen te zien krijgen, dat zoveel lijkt op zijn eigen 10e helaas verleden jaar gestorven kind? Als u de afloop wilt weten want die is er geloof het of niet, ga dan vooral het toneelstuk kijken wanneer het in uw bescheiden provinsiestadje wordt opgevoerd. Of was het een film? Alleen voor volwassenen dan.

29

Grote autofabriek - ik noem geen naam, in afwachting dat het statuut van de kommersiële poëzie er door komt - laat een aantal van haar wagens regelmatig rondtoeren in de stad. Opdracht van de voerders: zo om het half uur een voetganger overrijden. Zodoende aantonen hoeveel sneller je geneest wanneer Dit Merk Van Auto en niet een van de stijlloze, ondoelmatige konkurrensieprodukten je overhoop rijdt: geloof ons niet op ons woord, ondervind het zelf! - Overigens staat de firma (bekommerd om de Ab-So-Lute tevredenheid van de klant!) ook op dit gebied open voor kritiek en suggestie, hetzij van een overreden voetganger, hetzij van een overrijdende autobezitter. Deze vorm van reklame is er een uit het ongerijmde misschien maar onbetwistbaar een originele. En zoals blijkt uit vele brieven van kopers en getuigenissen van hooggeplaatste personen in autowereld en instellingen van openbaar nut, een zeer doeltreffende.

30

Zoals er 2 ogen nodig zijn voor driedimensionaal zien, zo zou een minnaar niet mogen nalaten aan zijn gebruikelijke op-en-neerbeweging een tweede toe te voegen, heen en weer over het lichaam van de geliefde, opdat hun lichamen elkaar niet alleen vlak, oppervlakkig, maar ook in de ruimte zouden kennen en liefhebben.

Intuïtieve minnaars zullen dit nooit verwaarlozen, hun liefde geen tweedimensionale zaak laten, geen foto van een liefde inplaats van the real stuff.

31

Hij speelde foneties pingpong: de landstaal niet machtig tekende hij gewoon foneties de geluiden op bij elke slag door hem en zijn tegenstrever voortgebracht, en zo was hij in staat nadien een trouwe beschrijving te geven van het hele verloop van de wedstrijd.

32

De werkelijkheid is het notenschrift van alles wat gebeurt en wat wij niet tot stand hebben gebracht, waarvan wij alleen verbaasd de uitvoering bijwonen.

33

De avondzon was zó in de hemel geplaatst dat zij de krantenartikelen (de kranten opengeslagen aan de automobiel-pagina) schuin van opzij belichtte. Iedereen verdiepte zich in de met het rood schijnsel doordrenkte teksten en illustrasies. En nog eer de dag helemaal ten einde was had men de langgezochte oplossing voor al zijn moeilijkheden, lag men intevreden lui achterovergeleund in het droge gras, een onderdeel van de volgens pasgelezen aanwijzingen uit elkaar geplukte rode auto tussen de gelukkige handen, het bewonderend aanstarend, er voorzichtig op ademend, het liefdevol poetsend met een brillezeempje of bij gebrek daaraan, met de onderkant van een mouw. Die daarna vol smerige zwarte vetvegen zat, natuurlijk.

34

Gevleugelde woorden hebben met de albatros de legendariese eigenschap gemeen, hun hele bestaan in het luchtruim door te brengen. Maar, erger dan die gevederde kampioen van de vleugelbreedte, ze zijn onsterfelijk. Wie vindt de scherpschutter, wie het wapen dat ze neerhaalt, eens en voorgoed een eind maakt aan hun obstinate boemerang-plaag!

35

Vaak kwam het zo ver, werd de meteorologiese brutaliteit tot zulke toppen gedreven, dat de eerste sneeuw niet meer viel in de winter of de herfst, niet meer in de nazomer of het begin van de zomer zelfs, maar nog vroeger, in de lente, op het eind van de vorige winter, en steeds maar vroeger, jaren te vroeg op de duur.

36

Een man uit één stuk, het is duidelijk wat voor iemand daarmee bedoeld wordt: dat is een man in wiens verschijning zowel als denken de kontinuïteit heerst, kenmerk van het waarachtig massaprodukt; dat is niet de man die zijn haar lang draagt aan één kant en kort aan de andere, of die een halve snor, een halve baard laat groeien; dat is niet de man wiens jasje bij de linkermouw effen zachtroze begint, gestreept blauw wordt aan de schouder, om over pokdalig rood en gevlekt biljartgroen te eindigen, aan de rechtermouw, met grove onregelmatige witzwartpatronen; niet de man die ook houdt van mensen waar hij een hekel aan heeft en dat niet uit kristelijke overwegingen maar zonder dat hij begrijpt waarom, en die anderzijds de pest heeft aan mensen waar hij in feite van houdt; niet de man die vandaag moeite heeft te snappen wat hij bedoelde met een eigen tekst één maand vroeger geschreven; (.....): niets van dit alles is de man uit één stuk, hij is een no-nonsense man, iemand die wil weten en ook weet waar hij aan toe is, voor wie tegenstellingen nog tegenstellingen en geen draaiende mallemolens of in elkaar versmeltende ondingen zijn; kortom voor wie niets bestaat dat aan duidelijkheid te wensen overlaat - al is het de duidelijkheid van volslagen onbegrijpelijkheid.

37

Sterven doet de mens niet van een onthoofding, als ze maar wetenschappelijk wordt opgevat: geen strafmaatregel maar een medies verantwoorde vakkundig uitgevoerde amputasie.

Maar ook zo is het geen feest. Het ongewenste bijverschijnsel van de pijnen, die nog gevoeld worden in een niet meer aanwezig lichaamsdeel, en waar niemand ooit wat tegen gevonden heeft, doet zich ook hier gelden. Hoofd- en kiespijnen daargelaten, zit het lichaam voor de rest van zijn dagen nog geplaagd met al het gedenk en gepieker, waardoor het hoofd zich al vroeger zo ongunstig deed opmerken.

37½

Het eerste wat de Ordedienst doet, telkens als er een ongeval heeft plaatsgegrepen: een agent laten nameten met de vouwmeter op presies hoeveel afstand van hun kazerne het is gebeurd. Daarna kunnen ze de voordeligste weg bepalen (met de huidige verkeersdrukte!) om naar de plaats des onheils te rijden en daar de nodige orde te gaan handhaven. (Voor vervoer van gewonden moest u een ander nummer bellen.)

38

Een ekspedisie is verongelukt in de bergen. Men snelt ze te hulp. Met konjak en sigaren. Wat een karwei! om de flessen ongebroken, de kostbare havannas ongekraakt boven te krijgen, het klimmen is zonder dat al geen sinekuur! Maar: niets is te goed, geen moeite teveel voor onze dapperen in nood.

39

Zoals het ontdubbelen van maten muziek dieper doet ademen, met grotere stappen doet bewegen zodat haar gang overzichtelijk wordt in de tijd, zo kunnen ook wij er toe komen bredere verbanden te scheppen, en wanneer we dat proses ver genoeg doordrijven hele perioden van ons leven in één oogopslag doorlopen, en overzien, in vijf zes reuzenschreden stormen we het leven binnen en er weer buiten, dichtslaande klapdeuren wiegend achter ons als die van de beroemde saloon in de wild-westfilms.

40

De bevolking van Eigelb werd introspektief.

Het vorstendom Eigelb was een sportieve nasie, van oudsher en bij uitstek. Hun wielrenners waren onoverwinnelijk. *Waren*, jawel. Maar nu? Vol moed, vol goede voornemens namen ze de start - werkten zich op het voorplan - slaagden bijvoorbeeld in een onweerstaanbare ontsnapping - maar dan opeens zagen ze het betrekkelijke ja futiele van hun inspanningen in - ze rechtten hun gekromde rug, keken rond met afwezige lichtverbaasde blik - lieten zich inlopen, waren er niet meer met hun spieren of gedachten bij - en hun rezultaten waren naar verhouding. De wereldbefaamde boksers van Eigelb verging het niet beter. Halfweg een internasionale titelkamp verloren zij opeens elke belangstelling voor hun tegenstrever en begonnen nadenkend te staren naar de gebalde vuist in haar leren omhulsel aan het uiteinde van hun eigen gestrekte arm. Haalden de wielrenners soms nog het eind van een wedstrijd - *zij* niet.

Maar de Eigelben gingen niet gebukt onder het verlies van hun kampioenen, de hele bevolking verintrospektiefde immers. Na weinige jaren had het eens zo sportieve vorstendom zich afgekeerd van elke sport spektakulairder dan schaken en telde zij geen atleet, beleefde zij geen sportmanifestasie meer. Tenzij men hiertoe zou rekenen een tafereel als het volgende. Enkele oude heren in hemdsmouwen, werkelijk nog van de oude garde, die vóór een rustige villa éénmaal de lengte van het gladgeschoren grasveld langzaam afdraven, for old times' sake, of om de louter estetiese waarde van deze lichaamsbeweging; hun

amberen pijpen leggen ze niet eens uit de hand, hun bedaard gekeuvel over de zin des levens wordt er geen moment om onderbroken. Dit alles onder de goedkeurende blikken van een teedrinkend gezelschap dames in dekstoelen.

41

Niets had hij om zich te troosten, niet de fata morgana van liefde, geen god hoe mikroskopies klein ook - hij hoopt maar dat doodgaan betekent: eindelijk volkomen onbedaarlijk onmetelijk met dit alles kunnen lachen.

42

Dromen bestaan echt. Met open ogen wandelt men tot aan een rand. Daar wordt een mes opzijgetrokken. (dit snijdt latere herinnering aan de epizode bij voorbaat door) Een plankenvloer, men stapt de droom binnen als een gewone kamer. En is meteen de weg en al wat vroeger was vergeten. Hier is men altijd geweest. Hier is men almachtig. Maar zich zo weinig bewust van zijn almacht dat men vlug de dupe wordt van zichzelf (van zijn angsten) (van zijn krampen) (.)

...De droom is ver. Honderden, duizenden jaren. Millioenen mijlen. (per sekonde) Er is geen weg terug. Daarom komt men terug (zonder weg) valt terug (bodem die losraakt uit een kist) in de werkelijkheid. Dit is louter veronderstelling. Misschien keert nooit iemand weer uit een droom. Wat na de droom komt is iets anders: een ander iemand in een nieuwe werkelijkheid. Millioenen jaren vandaan in de tijd. En ver weg in de ruimte - of helemaal niet zo ver. Een meter. Een halve millimeter. Een onmerkbare millimikron.

42½

Vierdegraadsondervraging: verdachte persoon eerst van kant maken, daarna langs spiritistiese weg oproepen, ondervragen, in de war brengen met teologiese argumenten, desnoods dreigen met onmiddellijke reïnkarnasie.

43

Eigenlijk ben je de hele tijd dood - op één moment na: het *nu.* In al de jaren die achter je liggen (en waarover je met min of meer goed gevolg het registreerapparaat van je geheugen kunt raadplegen), in al diegenen die nog komen moeten (als ze dat, in het beste geval, doen), in al die zeeën van tijd ben je dood, in het verleden ben je het *al,* in de toekomst *nog,* maar bennen doe je het. Het is werkelijk een prestasie dat je in leven blijft, dat je erin slaagt je lichaam niet te verliezen, het zware ding met sukses weet voort te blijven slepen langs een zo ontastbare dimensie als de tijd. Tot vroeg of laat je koelbloedigheid van koorddanser het begeeft. En het moment ‘nu’ je toch door de vingers glipt. Voorgoed.

44

Met een vrouw slapen is wonderlijk niet alleen omwille van de erotiek, denk eens aan: twee zenuwstelsels die zomaar een hele nacht lang elkaars onmiddellijke nabijheid dulden!

45

De uiterste limiet van kleinhandel: wanneer de pasgeïnstalleerde winkelier reeds na het sluiten van één koop hoe onbeduidend ook, genoeg verdiend heeft om zijn zaak over te laten en tot het eind van zijn dagen TV-kijkend en autorijdend van zijn rente te gaan leven.

Dat zal zijn in de tijd wanneer het onmerkbaarste knipperen met een ooglid al gelijk is aan dodelijke broederhaat.

46

Savonds komen ze in een kamer bij elkaar. De lichten worden gedoofd en uit een elektroniese monding stijgt een lichtrozelichtende wolk omhoog. Ze is vormloos, maar starend in die wolk zien ze beweging, zien ze gebeurtenissen, verhalen, herinneringen, wat ieder er maar in vinden wil - en de hele avond lang blijven ze er sprakeloos bij.

47

Een raam uitvinden, o science fiction, van woorden of van hout of prikkeldraad doet er niet toe, daardoorheen dan de wereld bekeken en zijn niet ter zake doende details bedekt - zodat hij zich eindelijk zou tonen zoals hij werkelijk is: zonder kamoeflage van onbegrijpelijkheid.

48

De elektriese geluidsversterking is maar een begin. Versterkingsprosedees voor andere zintuiglijke indrukken zullen volgen. Daarna komt de versterking van de zintuigen zelf. De mens laat dan zijn eigen gewaarwording - zijn gewaarwordingsvermogen - langs versterkers gaan. Hij sluit bijvoorbeeld zijn erotiese apparatuur aan op een versterkingsinstallasie, hi fi stereo met dubbele loudfucker.

49

Als je dood bent word je doorzichtig, wat ook betekent dat je door al het ondoorzichtige van vroeger heen kunt zien. Want doodzijn is maar relatief: jij bent nu levend, het zijn de levenden die je hebt achtergelaten die een schaduwwereld worden. Pas bij hun dood, op hun beurt, worden zij geboren in het leven dat je nu kunt - het relatieve leven - want alles is relatief ook leven & dood - het relatieve leven van de dood.

(Maar veel kans als het zo ver is dat jullie mekaar toch niet weerzien: dat je dan nog een keer gestorven bent, weer een dood verder, weer een graad doorzichtiger, en wie weet of ze hun achterstel ooit goedmaken.)

50

Al millioenen jaren was de prehistorie in onbruik, en alles (land, zee, bomen, monsters) door een langzaam neergedaalde dikke stoflaag bedekt. Zoiets vroeg om een impulsieve aksie! Daarom kwam de onmogelijkheid mens. Onmogelijk als morsetekens op de huid van een dinosauriër. Een straalvliegtuig in een gigantiese bijenkorf. Of een polshorloge opstijgend van de oseaanbodem. De mens die gewetensvol de verjaarde prehistorie schoonschraapte, sabeltijgers verjoeg en mammoeten, de dieren temde die hij niet kon verjagen. Hij immers was het enige wezen met de dubbele bodem verstand geheten.

Het wachten is er nu op dat zijn uitgewoede plaag langzaam, fijne stofbanken vanuit de stratosfeer, neerdaalt op wat weer een volgende ingeslapen prehistorie wordt.

De entomoloog en zijn broederschap

20

De etnoloog was iemand van grondige voorbereidingen. Nooit begon hij aan een nieuwe ekspedisie zonder vooraf een makette te hebben laten maken van bijvoorbeeld het amazonegebied, kompleet met miniatuurindiaantjes en hun blaasroertjes, met anakondatjes, en mikroskopiese orchideeën en piranhas en mieren, kortom alle onhebbelijkheden van die vunzige warme spons van een jungle - en in dat dekor liet hij dan de hele ontdekkingstocht plaatsgrijpen in het klein vooraleer hij er over dacht één voet op de vreemde bodem zelf te gaan zetten. Geen wonder, bij zoveel vooruitzicht en overleg en wetenschappelijke degelijkheid, dat zijn ondernemingen altijd een sukses over de hele lijn werden.

Ditmaal had hij in zijn kamer een dikke laag zand laten uitstorten, waarboven een felle hoogtezon brandde: om de gevaren van zijn voorgenomen woestijnekspedisie te bestuderen. O.a. de kwestie van de dorst (waartoe hij kleine kunstmatige oazen aanbracht). En van de zandstormen (op schaal door een ventilator opgejaagd). Maar vooral voor het netelige probleem van de zandvlooien die onder de nagels van de tenen dringen en daar hun eieren leggen, vond de etnoloog een gelukkige en afdoende oplossing. Hij was ook in feite evenveel of meer zelfs entomoloog dan etnoloog, een entomo-etnoloog was hij, een insektenetnoloog, zijn eigenlijk vak was de volkenkunde van de insekten.

19

Vele generasies heeft het geduurd eer de oermens aan het felle licht van de zon gewend raakte. Tot zolang liep hij de hele dag met ogen toe, en oriënteerde zich naar de intensiteit van het schijnsel dat zijn oogleden doorlieten.

Zodoende bleef zijn ontwikkeling er ook een op de tast, hoeft geen betoog.

18

Laat even maar de aandacht verslappen, heel even maar niemand in de buurt zijn - en daar begaat de natuur al de meest ongehoorde dingen. Alles was voorgewend. Afmetingen zijn zoek. Normale verhoudingen bestaan niet meer.

Zo sta ik nietsvermoedend een kuil te graven. Mijn spade stuit op een onbekend ding. Ik verwijder aarde, voorzichtig maak ik het los uit de grond: het lichaam van een enorme logge rups van ruim 200 meter, een monster zo lang dat zijn achterste geledingen al tot de fossiele toestand zijn overgegaan, terwijl de kop met trilharen en monddelen en fasettenogen nog springlevend is, nog knaagt en schreeuwt en beweegt-

17

Het spiegelbeeld van een geur. Beschrijving en beschouwingen. Vertaald uit het honds.

16

Alle vlinders en soortgelijken zijn naar het zuiden getrokken want het moment is daar: 1 september.

Men richt grote schijnwerpers op, en snachts gaan sterke stralen de vluchtelingen achterna. Onweerstaanbaar lokt het licht ze aan, massale vlinderzwermen keren weer, overstromen het land. Maar nooit bereiken ze de lichtbronnen. Hoge schermen van fijn sterk insektengaas versperren de doorgang. Hardnekkig blijven ze er tegenaanvliegen, een onmetelijk fladderend felkleurig wandtapijt. Mooi om te zien dat wel. Meterdik groeit het aan; millioenen kilogrammen vlinders worden gerekupereerd. Niemand die er wat mee aan te vangen weet.

15

De mooiste ijsbergen zag men teloorgaan, ondermijnd door de verwoestingen van de abominabele ijsworm.

14

Mijn moeder slaagde erin twee rozen te kweken die een gesprek met elkaar konden voeren.

Maar stel u de situasie voor: de twee bloemen in het minieme voorstadstuintje, overbluft door het drukke verkeer en zijn gedruis waar ze met hun zwakke stemmetjes nooit bovenuit konden raken, en maar goed, want geen van beide wist eigenlijk waarover zij met haar beperkte woordenschat een gesprek zou hebben moeten beginnen - Zodat deze rozen verwelkten zonder mijn moeder de voldoening te schenken, behoorlijk van hun gave gebruik te hebben gemaakt.

13

Zij hadden van de evolusieleer gehoord maar wilden zelf ondervinden of het waar was - en alle vissen uit de zee wierpen zich op het droge kropen zo goed ze konden zo ver mogelijk het binnenland in - om daar dan te kreperen en uitgestrekte gebieden van de vastelanden te overdekken met de meest giganteske rottevisbrij van de wereldgeschiedenis waar hemeltjelief de hele planeet naar stonk zelfs de meest verwijderde uithoeken van het ijzige Antarktika sloegen er groen en paars van uit - En alle vissers die bot vingen voortaan.

12

Sommige planteneters zijn klandestiene roofdieren. Hun vegetarisme is enkel kamoeflage. Voor een bloeddorstigheid waar ze geen geheim meer van maken, onder vier ogen. Verborgen klauwen en scheurtanden komen tevoorschijn en met een door maanden schraal dieet gescherpte vraatzucht verwerken ze reusachtige prooien in een ommezien, met huid haar en beenderen. Wie anders dan het vreedzame paard is aansprakelijk voor het spoorloos verdwijnen van al die stalknechten, melkboeren, weidezwammenzoekers? Maar het edele dier blijft boven verdenking. Het speelt zijn dubbele rol zo overtuigend. Kafka mag het over vleesetende paarden hebben, de griekse mitologie over de antropofage renpaarden van Diomedes; niemand nam ooit zulke waarschuwingen ernstig op.

Gelukkig is daar de auto, die het paard zo goed als verdrongen heeft. Intuïtief maar doeltreffend verdedigingsmiddel van de mens. De paarden trachten zich te handhaven in wedrennen en andere dekoratieve min of meer voedzame bezigheden, maar de toekomst ziet er zeer onrooskleurig voor ze uit.

11

De vliegen in de rots waren alle mooi gealinjeerd. Koppen in dezelfde richting en de poten en vleugels maakten een regelmatig dun zwart patroon in de grijze poreuze materie. Zelfs onbezielde stof hadden de vliegen, rotbeesten die ze zijn, ingepalmd blijkbaar.

10

De telefoon had het stadium bereikt, waarin een dikke behekste dame allang de taks niet meer voor hem betaalt.

Gewone nummers kon men er niet meer mee opbellen. Alleen nog de andere, de nummers met kleine sijfers, onooglijk kleine sijfers waaruit men met een scherpe speldepunt het nummer moet vormen, haast onzichtbare sijfers waar geen telefoonmaatschappij weet van heeft, en die op geen normale telefoon aansluiting geven; die sijfers nog wel.

Toch telefoneerde zij haast nooit. Zij was schrikkelijk bijgelovig. Zij was er als de dood voor, bij vergissing in verbinding te raken met het demonenrijk.

9

De ziel van de mens, dat is zijn verleden, zijn opgespaard kapitaal van leven. En na zijn dood hoopt hij van de rente te kunnen genieten... Maar wat gebeurt? Al dat leven wordt stiekum achter hem weggevreten door motten muggen insekten wurmen, gespuis dat bij gebrek aan eigen leven paraziteert op menselijke zielen, op de zielen van al de nietsvermoedende hiernamaalsbeluste brave mensen die bij hun dood tot hun grote bekochtheid moeten ondervinden dat hun zuurgewonnen ziel naar de bliksem is, hun vermeend onsterfelijke ziel, in plaats van het lichaam te overleven nog eerder foetsie, voor de vraatzucht van ongedierte gesneuveld als de eerste de beste vergeten ouwe jas.

8

Volgens de woestijnmol is een struisvogel een kopvormig wezen zonder ledematen, heel in de hoogte levend aan de uiterste zandgrens, een schichtig beest dat om de haverklap de wijk neemt naar de onbekende gloeiende buitenwereldse leegten, om zich onzichtbaar te maken voor zijn vijanden.

7

Het woord, waarmee in zijn taal alleen maar ‘improvizeren op de dwarsfluit’ werd bedoeld, was zo onmogelijk lang dat het helemaal onder de vlooien luizen en pissebedden zat eer hij ooit was uitgesproken.

6

Altijd moest het meisje Lutgard (maar wat een naam ook) bij het paardjerijden op het speelplein voor het paard spelen.

Zo kreeg zij nooit de kans om te groeien om ouder te worden dan zes jaar, en zij ziet er nu na al die jaren en niet eens het eerste leerjaar lagere school doorgesparteld niet weinig verhakkeld uit en vervallen en vergaan, haar ouders zijn lang gestorven de leerkrachten van vroeger die haar kenden en begrepen lang gepensioneerd en zelfs het paardjerijden op het speelplein, haar laatste reden van bestaan, raakt langzaam maar zeker in onbruik.

5

Hij die mij vroeger sprookjes van wolfslammeren en apokrieve duimpjesreuzen op de slaperige mouw placht te spelden, kon nu zelf sinds jaren de begeerde nachtrust niet meer vinden.

4

Kinderen waren er met massas. Een nieuw prosedee, geniaal maar eenvoudig, binnen ieders bereik en met alledaagse goedkope grondstoffen uit te voeren, maakte hun produksie in een ommezien mogelijk, zonder de biologiese omslachtigheid van vroeger.

Het bleven ook kinderen, ze groeiden niet. Ongeveer zo groot als een flinke speelgoedballon, even afgerond van vorm, even licht en beweeglijk, dartelden ze rond de voeten van hun ouders. Kleurig schouwspel, bij zomeravond op straat! Speelse, ongekomplizeerde en aanhankelijke wezentjes. En nooit kreeg men de tijd om er zich al te zeer aan te hechten: sterven deden ze niet maar ze konden verdwijnen plots, als een licht dat dooft, een ballon die knalt. En dat bij de geringste aanleiding: een hond die hun aanblafte, een vader die met stemverheffing sprak - Maar geen ramp, ze waren even snel weer bijgemaakt. Het was ook geen geheim dat hun bolle lichaampjes bestonden uit een zeer lichte schuimige substansie die niet voedzaam was maar wel verdraaid lekker. Nooit tevoren hadden ouders zoveel plezier beleefd aan hun kinderen.

3

Metode om een hond intelligent te maken, de sprong te doen nemen over de laatste kloof die hem scheidt van verstandelijke ontwikkeling op menselijk peil:

Hem zonder de minste aanleiding een flink pak ransel geven. Het tijdstip zodanig kiezen - vlak na zijn middagdutje bijvoorbeeld - dat hij de straf onmogelijk in verband kan brengen met een of andere misstap. Nadat men dit een aantal keren herhaald heeft zal de hond, die op konkreet plan geen aanleiding kan vinden tot het kweken van een gekondisioneerde refleks, noodgedwongen verder gaan zoeken, gaan nadenken, abstraheren, het feit van de ransel op zichzelf beschouwen en vervolgens in samenhang met dingen die er schijnbaar (en ook werkelijk) niets mee te maken hebben. Deze hond wordt tenslotte de eerste hondedenker. Vader van een kosmogonie van de priegel.

2

Dit is een flagrante overtreding van de erfelijkheidswetten! Sprak de professor tot de witte muis. Met een boze blik op haar onbegrijpelijk nageslacht.

1

God: uiterste schakel van een siklus die begint met het plantaardige; dat wordt opgevreten door de planteneters - volgende schakel; die worden opgevreten door de vleeseters; deze op hun beurt door de mens, het wezen met intelligent bewustzijn: het is dit bewustzijn waar god zich mee voedt - maar is hij wel de laatste schakel?

Het oorkussen van de astronoom

1

Uitdijend heelal: met een geweldige nies - begin van verkoudheid - in nevelvlekken uit mekaar gevlogen.

2

Bij het begin der tijden toen er nog geen huizen waren en de aarde geheel bedekt met gladde makadambestrating,

was zij een mooie planeet om aan te kijken vanuit de ruimte. Het autorijden was nog niet onderhevig aan verkeersreglementen en werd vrij bedreven zomaar zonder praktiese bijbedoeling, het was een kunstvorm en een die er wezen mocht. O de sierlijke wijze waarop twee autoos elkaar naderden, omsirkelden, weer van elkaar wegvlinderden!: ongerepte spontane en hoogstaande choreografie. Ander denkbeeld van het verschil tussen toen en nu: de kerken werden ondergronds gehouden om de perfekte sferoïedevorm van de planeet niet te schenden en waren uitgerust met enorme klaksons van verschillende toonhoogte in plaats van klokken. Dat gaf een wat plechtig effekt wanneer savonds de vespers werden getoet.

Helaas - was de oorspronkelijke bestrating niet duurzaam, werd zij slecht onderhouden? Zij verweerde. Brokkelde af. Diepe putten maakten het rijden gevaarlijk. Bomtrechters werden het, ware ravijnen waarin de wrakstukken van te pletter gestorte wagens zich ophoopten. Oorsprong van onze ijzerertsen. Tenslotte bleven tussen de kuilen alleen maar hoogopstaande randen van het vroegere wegdek over: onze bergketens. En toen is het beginnen te regenen. Het water stroomde naar de diepste en grootste putten, vulde ze tot de rand: de oseanen. De klammige gebieden tussen bergen en kusten beschimmelden tot wouden en andere plantengroei. Het huidige mensdom stamt van een paraziet, op die broeierige vegetasie tot leven gekomen. Met de oorspronkelijke automobilistenbevolking van onze wereld heeft de mens van vandaag niets, niets gemeen.

3

Deze onze aarde is stuurs en onherbergzaam geweest voor de mensen die haar bewonen. Zij hebben er hun intrek genomen als in een kil en kaal appartement zonder water zonder verlichting zonder wat ook: elk beetje komfort moesten zij met hand en tand op de onvrijgevige natuur veroveren.

Dan zijn er andere planeten! Voorbeeld, deze in het sterrenbeeld De Waaghals waar de oppervlakte bedekt is - van nature uit - met schenkborden, op elk waarvan teepot, melk, suiker, kom en lepeltje. Hoe ver men ook verdwaalt in die wereld, steeds kan men zich om het even waar doodvermoeid neerlaten voor het genieten van een kopje versbereide heerlijk verkwikkende tee.

Er zijn ook materieloze planeten, uit niets dan zwaartekracht bestaand. In de ruimte verdwaalde voorwerpen - konserveblikken, meteoren, glasscherven, sigarettestompjes - die door zulk een bol van louter zwaartekracht worden aangetrokken vallen door tot aan zijn middelpunt, waar zij blijven rondtollen als in een onzichtbare draaikolk.

Deze planeten kunnen echte wervelstormen van zwaartekracht ontketenen die alle hemellichamen in de omtrek in de war brengen, wanneer het ongelukkig toeval wil dat er zo twee met elkaar in botsing komen.

Op planeet Zoveel is het wandelen taboe. Want daar heerst hoegenaamd géén zwaartekracht. Het kleinste zetje, een was bruusk genomen stap zijn voldoende om de onvoorzichtige wandelaar als een weggeblazen pluimpje het heelal in te doen vliegen.

Op nog een andere wereld kan het geluid enkel worden voortgeplant door middelpuntvliedende kracht. Maar de omwenteling van de planeet om haar as is zo langzaam en de natuurlijke middelpuntvliedende kracht dus zo gering, dat het in een niet te grote kamer wel een half uur duurt eer men hoort wat iemand gezegd heeft. Werd de spreker niet van de eerste maal verstaan, dan zijn er twee uur met het antwoord gemoeid! Hardhorigen zijn daar een sosiale plaag. Er bestaat maar één middel om een sneller kontakt tot stand te brengen: zijn eigen middelpuntvliedende kracht ontwikkelen door zich bij het spreken snel op één hiel rond te draaien. Balletdansers nemen op gebied van de gesproken taal een bevoorrechte plaats in.

4

En waarom op een planeetje gekeken, er is ruimte genoeg rond elke zon voor zoveel meer banen en zoveel meer planeten in elke baan, en ook voor meer dan één ekliptika: loodrecht op de eerste kan er alvast een nieuwe met evenveel wentelende wereldballetjes (botsingen te vermijden mits een beetje gesijfer); dan, in hoeken van 45°, nog twee presies dezelfde sistemen; daarna nog vier, enzoverder.

Zo kwam deze roodachtige zon omgeven door een zwerm van wel een half lichtjaar diameter. Dalen we neer op een van deze talloze werelden en aanschouwen we er het fantasties krioelen, een heel firmament vol bewegende heldere stippen plus tientallen manen van diverse formaten want elke planeet herhaalt de krachttoer van haar zon in miniatuur. Dit alles in een permanente nachthemel, ook overdag want dan is het (vanwege de ontelbare hemellichamen om vóór de zon te schuiven) zonsverduistering. Al bestaat dit woord niet in de plaatselijke taal. Wanneer de zonnestralen bij uitzondering rechtstreeks het oppervlak van de planeet beschijnen spreekt men van een zonsverheldering.

5

De maan, een massieve bal vuurrood zout. Verweerd aan de oppervlakte en bedekt met een rijmlaag, vandaar haar bleke geelwitte kleur, gezien van op aarde. De vroegere maanbewoners hakten in die zoutmassa indrukwekkende bouwwerken uit (die wij voor bergketens of ringkraters houden). Ondernemende, intelligente, maar bizar uitziende wezens waren zij, een soort kruising tussen hert en reuzenrog, met mensachtige mond omringd door rossige haren (kleur van de zoutbodem). Op deze snor na waren zij grauwzwart van kleur. En gedrochtelijk groot: naar verhouding van hun architekturen. Zij hebben de legende van de man in de maan veroorzaakt. Lang nadat zij uitgestorven waren bleven hun bewegingen tot op aarde zichtbaar, dit was een eigenaardigheid van hun ras: de dood maakte ze niet roerloos. (Men denke aan de 100% zoute omgeving waarin sterven zoals wij het kennen, laat staan tot ontbinding overgaan moeilijk denkbaar is). Millioenen jaren nadat de laatste maanbewoner voorgoed het bewustzijn verloor had de hele inventaris van dat uitgestrekte openluchtkerkhof (doden werden er nooit begraven) zich door posthume spastiese bewegingen diep de maanbodem ingewurmd. En geen aards ruimtevaarder die deze verlatenheid verwaand en wel met eksplorerende voetstap komt ontmaagden zal iets vermoeden van die eonenlange levenloze worsteling - vergeten zelfs is zijn jeugdherinnering dat hij de littekens van dat siklopies ekzema van op aarde verbaasd heeft gadegeslagen.

6

Het zonnestelsel beweegt soms doorheen regionen van de ruimte die de eigenschap hebben intelligente wezens krankzinnig te maken. Iedereen op aarde is dan gek, wat gekker klinkt dan het werkelijk is, want niemand is dan normaal genoeg om iets ongewoons te merken.

Is dit de verklaring voor het verdwijnen van grote beschavingen? Heerst in nieuwe gebieden van de ruimte een nieuw soort waanzin, en wordt de vroegere dan onbegrijpelijk? Of wordt hij nu wél als waanzin gezien? Absolute? relatieve? Misschien is *intelligensie* de verzamelnaam voor al die massapsichozen. En vielen we meteen tot het laagste dierlijk peil terug, moesten we in een helemaal niet vergiftigde ruimtezone komen.

Er bestaat ook een heelal, achter het hoekje van de zevende dimensie, totaal anders dan dat waar wij tuishoren. Het heeft een omgekeerde werkelijkheid. Met nuchtere wakende zintuigen waargenomen heeft het al het onsamenhangende, onberekenbare, onmogelijke van een droom. Het wordt pas tastbaar, iets met een houvast voor de wezens die daar leven, zodra zij inslapen - wakker zijn het ongelukkige schepsels, geschopt in een een nare onvaste onechte werkelijkheid, iets waar zij geen ogenblik vat op krijgen.

Maar alles bij mekaar - we hebben elkaar niets te benijden, die wezens en wij.

7

Sterrenbeelden: aanstellerij van de melkweg. Alsof we niet doorhebben dat vanuit elke hoek van onze galaksie de nachthemel er totaal anders uitziet... O ja? Maar het maakt wel degelijk verschil uit. De intelligente schepsels in die verwijderde gebieden zien andere sterrenbeelden dan wij, houden er een dierenriem op na van ons onbekende monsters uit hun plaatselijke mitologie, die langs astrologiese weg hun leven denken en daden en wereldgeschiedenis beïnvloeden. Zelfs het zo dicht van sterren wemelende uitspansel in het sentrum van de melkweg moet nog zijn betekenis hebben voor de bijgelovige mieren- en termietenbevolkingen van de planeten daar.

(Een van deze mierenplaneten is geen echt hemellichaam meer maar bestaat uit louter mieren, één planeetgrote klomp vraatzuchtige metaalmieren, die millenia geleden hun ijzerhoudende wereld verslonden hebben, tot de laatste molekule. Zodat ze, want metaalmieren zijn onsterfelijk, niets dan een eeuwigheid van razende honger in het vooruitzicht hebben. Zij geloven in een Messias, die tot hen zal komen als een enorme meteoor van het zuiverste ijzer. Die zal zeggen: Neem en eet dit is mijn lichaam. En wiens substansie, hoeveel ze er ook van vreten, nooit verminderen kan.)

8

De astronauten van de eerste geslaagde reis naar een ander zonnestelsel komen in brokken weer. Vreemd. Vooral dat ze het zelf niet merken. Die chaos benen armen en andere onderdelen waarmee de bodem van het ruimteschip kniediep bedekt ligt, heeft het bewustzijn van de vroegere komplete individuen behouden: zij horen en zien normaal, zijn in goede gezondheid en vol entoeziaste verhalen. Wat is er gebeurd? Bovennatuurlijke kastastrofe? Of posthipnotiese suggestie misschien, vergedreven practical joke van transstellaire grapjassen? Geen antwoord. De koene ontdekkers verstaan geen rede. Zij kunnen of willen het brokkelige van hun eigen toestand niet inzien.

De eerstvolgende ekspedisie gaat de andere kant van de sterrenhemel in. Maar met hetzelfde rezultaat. Het verschijnsel blijkt even algemeen als onverklaarbaar. Niet dat het iemand weerhoudt, van zodra de reisagentschappen zich op de ruimteroetes hebben geworpen. Deze verbrokkeling - disruptio interstellaris - heeft immers geen nadelig gevolg voor het organisme, een vergroting van de relative bewegingsvrijheid heeft zelfs haar prettige kanten. Zodat alle wijze raadgevingen en vermaningen van de Heelhouders (en zij hebben reden tot jammeren, de verbrokkeling is erfelijk) evenveel bijval kennen als die van de vroegere geheelonthouders, met evenveel brio in de wind worden geslagen.

9

Wij mensen zijn niet van de aarde. Wij zijn zonnewezens. De aarde: een ruimtestasion door onze verre voorvaderen van af de zon gelanseerd. En wij afstammelingen van de bemanning, een verstoten geslacht van waarnemers die hun opdracht allang vergaten. Verlopen ruimtematrozen.

10

Helemaal aan het einde der tijden, niet dat die tijd ooit zal aanbreken, zullen wij enorm lange gasslierten zijn. Na ontelbare malen sterven en reïnkarneren heeft ons bewustzijn de kneep door en is bestendig geworden, al zijn de stoffelijke delen van ons laatste lichaam ook tot in het oneindige verspreid. Wij hebben een oog in de poolster, een voelspriet aan het andere eind van de melkweg, denken doen wij met molekulen die ronddwalen ergens in de Andromedanevel of wat daar van overblijft. Dovende sterren zijn onze krampen. Kometen en meteoren onze onrustige dromen.

11

En het instrumentarium van de sterrenkundige werd steeds volmaakter, tot hij de allerlaatste optiese illuzie kon doorzien... Maar gelukkiger werden hij en zijn wereld er niet om. Wie zou ooit hebben vermoed, wie was blij te vernemen bijvoorbeeld dat de rechtlijnigheid van de lichtstralen bedrieglijk was, dat deze in feite niets deden dan bochten beschrijven, lussen, kluwens van eindeloze spiralen? Arme nietsvermoedende teleskoopkijkers van vroeger, die eerlijk meenden dat de sterren waar dat licht vandaan kwam zo astronomies ver in rechte lijn van ons verwijderd waren. Maar nog armere mensheid van nu die deze bluf ontmaskerd ziet, en er zich ver van op haar gemak bij voelt... Heeft zij niet het dak van haar eigen woning in zijn volle gewicht op haar schouders voelen neerdalen? O zij kan zich het lot indenken van de legendariese Atlas, nu zij zelf moet leven met dit besef dat de verste nevelvlek-sistemen - voorheen geruststellende millioenen lichtjaren verwijderd - amper 7000 kilometer van de aarde verwijderd zijn. De dichtstbije hemellichamen, zon en maan, blijven amper buiten de aardse dampkring! Ikaros moest niet die hoogvlieger zijn om zich de vleugels te schroeien.

12

Onze wereld, en de kosmos waarin wij hem situeren, en wijzelf, en al wat wij beleven in die wereld, en waarnemen in die kosmos - bestaat niet echt. Dat alles is niet meer dan een opname, een enorme stereofoniese driedimensionale technicolor die wordt afgedraaid. Wij, personages optredend in die reproduksie, zijn ons van dit, het feit van ons optreden wel bewust - maar pleit dat juist niet voor de subtiliteit van de opnametechniek?

De kwestie is alleen: opname van wat. Dit is vroeger ooit echt gebeurd. Op natuurlijke grootte. Alle sterren, alle prachtige spiraalnevels in de teleskoop van de astronoom hebben ooit ergens bewogen, een oneindig aantal malen groter, en *echter* vooral. Maar wat hij vandaag waarneemt en fotografeert (of meent te fotograferen en waar te nemen) geeft hem tenminste een idee van hoe het was; dit weze hem een troost. Dit weze het oorkussen van de astronoom.

De poëzie en haar beschadigingen

0

Je bent iemand met een kode, niet zomaar een speler die kost wat kost wil winnen.

Maar er zijn geen spelregels. En het terrein is oneindig groot. En de tegenpartij speelt vals. Al kun je niets bewijzen want zij laten zich niet zien je tegenstrevers, zij zijn klein als kevers en schuilen achter de kortgeknipte grashalmen, of bevinden zich 15 mijl hiervandaan, of hebben zich tussen het publiek gemengd, zeer aanwezig publiek dat ongestraft op het speelveld rondloopt, lacht, schreeuwt, je uitjouwt terwijl het de anderen, de onzichtbaren, aanmoedigt.

Soms denk je een glimp op te vangen, zie je ergens het gras worden omgewoeld, een witte slagtand die boven de grond komt - vlakbij - maar dan is de spelfaze al in je nadeel beslist, terwijl je nog altijd geen enkele spelregel kent - daar duikt van godweetwaar de scheidsrechter op, rent woedend op je af, gebaart en tiert en kaffert je uit zodat je *hem* zeker niets durft vragen, trouwens eer je de kans krijgt is hij alweer verdwenen, er valt geen tijd te verliezen, het spel moet verdergaan, het publiek wordt ongeduldig, het publiek is oppermachtig.

1

Er moeten gebieden bestaan waar tegenstrijdige zaken niet langer tegenstrijdig zijn, zonder daarom in harmonie te komen met elkaar, integendeel. Misschien heet het daar de chaos maar wat zou dat?

2

Vóór een gedicht staan tralies. Deze onttrekken op elk gegeven ogenblik terwijl men er voorbijloopt een aantal van zijn bestanddelen aan het oog. De rest die men wel ziet verschijnt daardoor in een niet bedoelde samenhang, steeds wisselend al naar het punt waar de bewegende waarnemer zich bevindt.

Tralies staan vooral vóór gedichten niet in onze eeuw geschreven. Hoe ouder het gedicht, hoe dichter en roestiger de tralies.

3

Ondraaglijk is het leven van de man alleen.

Niet vanwege de eenzaamheid. Integendeel, van zodra hij die opgeeft. Alle eet-, drink- of vermaakgelegenheden, schouwburgen, konsertzalen, al wat rekent op publiek, is er op afgestemd dat de mens in paren leeft; voorziet zijn zit- en andere plaatsen in een veelvoud van twee. De man alleen gaat een bioskoop binnen: onvermijdelijk verstoort hij daar een evenwicht. Op zijn rij, spoedig daarna op alle andere naarmate ze vollopen, is één plaats over - of te weinig, komt op hetzelfde neer. Koppels moeten gescheiden gaan zitten, roepen elkaar fluisterend toe, een onrustige stemming maakt zich meester van de zaal, volslagen wanorde dreigt - zolang tot iemand de situatie doorheeft, op zijn stoel springt, een aanklagende arm naar de rustverstoorder uitstrekt, roepend ‘natuurlijk, dat is z i j n schuld immers!’ - en dan wordt de man alleen onverbiddelijk eruitgegooid.

4

Om het even welk woord je zegt, of schrijft, bijna zeker dat het in een van de talloze talen die er op deze planeet gesproken worden bestaat, en een schunnige betekenis heeft ook nog.

Tegen deze vuilbekkerij en -schrijverij zal streng worden opgetreden. Met een verlammende straal al die verachtelijken neermaaien! tot ze de bodem van een groot kafee bedekken, dit dan onder water zetten en bevriezen. En daarna kijken of ze nog herbeginnen.

5

De rede: een zelfgerolde sigaret, uiterst links in de laatdunkende mondhoek hangend. Uitgedoofd.

Zo begrijpt men waarom er, vooral in profiel gezien, nooit enige fantazie uit die mond tevoorschijn komt.

6

De Hoengnan zangers, levend in het brokkelig volkomen van de buitenwereld afgesloten Hoengnangebergte. Zij zijn ongeëvenaard. Hun zingen: korte woeste verkenningen langs bergpaden: zingen is leven. Maar alle liederen gaan met hun zanger verloren: de Hoengnan zangers plegen zichzelf levend te verbranden. Het gebeurt wel niet met volle overtuiging - ergens voelen ze wringt iets - maar ze doen het. Overgieten zich met petroleum en strijken zelf de lusifer af.

De Hoengnan zangers zijn verwoede kattenliefhebbers: ze voeden hun poezen met niets dan ingeblikte zalm. Daar gaat hun hele fortuin aan. Zodra ze zichzelf geruïneerd hebben maken ze er op de daarnet beschreven wijze een eind aan, liever dan hun katten ellende te zien lijden.

7

De lieve vrouwelijke TV-speaker staat voor een bovenmenselijke taak, bij elke aankondiging tussen de nummers van het programma. Op het scherm is alleen haar hoofd zichtbaar, waarin zij alle gebaren van een heel lichaam moet samenpersen, hoofd dat zodoende op de meest onverwachte momenten vreemde kantelmaneuvres en zijwaarts knikjes uitvoert - noodseinen aan de onbereikbare handen? of gewoon frustrasie?, en dit alles zonder dat iemand zich kan indenken (maar die iemand staat niet in de op het TV-scherm onzichtbare schoenen van de lieftallige vrouwelijke speaker, het gelaat van die iemand is niet bestreken met make-up die de gelaatsspieren verstramt, de beweging van de mondhoeken hindert) ...zich kan indenken welk individueel drama achter die mimiek wordt uitgevochten; want hoe zij ook haar best doet, de lieve TV-speaker wekt onafwendbaar de indruk en zij weet het, dat zij met eindeloos geduld voor de zoveelste maal enkele doodsimpele dingen duidelijk tracht te maken aan een troep onvoorstelbaar stomme kwijlende idioten, wat niet weinig zeggen is wanneer men weet dat het getal van die idioten in de millioenen loopt; zij heeft dan ook meer van een tot elke opoffering bereide krankzinnigenverpleegster dan van een radio-omroepspesialiste. Maar nogmaals, zijzelf is wel de laatste voor wie deze situasie een pretje is; en hoe blij is zij niet, na elke volzin eventjes, en bij het einde van de aankondiging voor langere tijd, en dan al wegfadend bovendien, heerlijk wegzinkend in het nirwana van

het TV-ongeschapene, het TV-niets - te kunnen vluchten in haar uit star wit marmer gehouwen kolgeet- (spreek uit: colgate) glimlach!

8

Het soortelijk gewicht van woorden is veranderlijk. Volgens de kontekst. In de spreektaal drijven ze aan de oppervlakte, of zijn zelfs lichter dan de lucht. Maar in doelbewuste schrijftaal dalen ze neer, zinken, leggen zich op de loer op de bodem van het water. Zonder dat dit een vaste en onomkeerbare regel is, vallen ze zwaarder uit in poëzie dan in proza. Het meest uiteenlopend is hun soortelijk gewicht in briefwisseling: soms luchtig als zeepbellen maar - vanwege het zeer persoonlijkgericht karakter van de mededeling - zeer zwaar en met scherpe kanten zodra het ernst wordt. Harde woorden wegen het meest door op briefpapier; in briefwisseling is het dat de echte, duurzame vijandschappen worden gesmeed.

9

Natuurbeschrijving: de wind die ontwortelde boomstronken als rollende rinoserossen de trappen van het land afjoeg.

10

Is poëzie een sleutel, dan moet de broekzak nog gevonden worden waaruit hij niet verloren raakt.

De sleutel treft geen verwijt. Maar ook de broekzak pleit onschuldig.

De eigenaar van de broek weet niet eens dat er iets gaande is.

11

Hij heeft zijn lichaam prakties ingericht. Een horloge om zijn pols laten tatoeëren. En een zonnebril op zijn neus. En schoenen aan zijn voeten. Hij is een kriptonudist. Al wat hij aanheeft, kousen en hemd en gemakkelijkzittend kostuum, is tatoeage. Nooit draagt hij daar iets overheen, kouwelijk is hij niet. En niemand merkt het, zo knap is het gedaan: hij ging er ook helemaal voor naar Kopenhagen! Het loonde de moeite; wat al voordelen, besparing van geld en tijd niet in de laatste plaats!... Of hij er nooit last heeft door gekregen? Eén keer liep het bijna mis: toen hij medies onderzoek moest passeren voor de militaire arts. Met de beste wil kon hij het bevel van Kleed je uit! niet gehoorzamen. Na de twaalfde maal was de dokter schorgebruld. En keurde hem af wegens hardhorigheid.

12

De hele stad door hinken is geen kinderspel. Op één en hetzelfde been nog wel. Zo gebieden de plaatselijke verordeningen en het is hun bloedige ernst.

Twee toegangspoorten heeft de stad. Aan elk daarvan staat een groot perk in krijt getekend. Daar mag men voor de laatste maal krachten verzamelen, beide voeten op de grond. Want van dit laatste is geen sprake meer, eens het grondgebied betreden. Op elke straathoek, elk strategies punt, verschanst in een uitkijktorentje: een lid van de gewapende verkeerspolisie; onverbiddelijk maaiend met zijn masjienegeweer zodra hij meer dan één been per persoon de grond ziet raken, of slinkse pogingen merkt om van been te verwisselen: elk been in overtreding wordt onfeilbaar en zonder pardon afgeschoten. Ook tegen muren leunen, in een verborgen hoek gaan uitrusten en andere pogingen tot valsspelen worden met de scherpe kogel beteugeld. En door die aanhoudend rond hem knetterende salvoos mag de hinker zich niet laten afleiden, hij moet al zijn aandacht houden bij de grote met gele strepen op de straatstenen afgebakende vakken, en hun in enorme sijfers aangegeven volgorde respekteren. Niet zelden moet hij om in het juiste vak te belanden sprongen doen van 15 tot 20 meter - hinksprongen nota bene: neerkomen op het springbeen, *niet* het andere, en vooral niet op beide voeten - tenzij hij met alle geweld wil neergeknald en met het straatvuil van morgenvroeg weggebezemd worden.

13

Er bestaan negatieve woorden. Zij veroorzaken stilte inplaats van geluid, boren een gat van absolute stilte in het altijd aanwezige vage rumoer van de buitenwereld. Zij geven geen betekenis maar absorberen ze, onttrekken latente betekenissen aan de dingen. Het vakuum van de geslagen stilte zuigt de hoorders naar zich toe. Herinneren slaat om in vergeten. Elke poging tot denken schept leegte. Het negatieve woord is een verdovend middel dat tot de bodem gaat. Middel om te sterven zonder verdwijnen.

Met zulke woorden, hoor ik iemand zeggen, zou ik een practical joke van formaat willen begaan, gedichten schrijven namelijk.

12

De vaardigheid van de handensnellers is verbluffend.

Eerst moeten de benige delen uit de gesnelde handen worden verwijderd zonder dat de huid één beschadiging oploopt, zonder dat één vingernagel verloren gaat. Maar daarna pas komt het moeilijkste. En de hele bewerking duurt weken. De vlezen handschoen wordt ontelbare malen gevuld met heet zand om er vocht en vet aan te onttrekken; dan weer wordt ze boven een vuurtje van uitgezochte kruiden gerookt. Dit alles om het volume van de gesnelde hand te verminderen: men ziet ze geleidelijk krimpen, zonder rimpelig te worden, tot ze uiteindelijk nog half zo groot is als het handje van een pasgeborene; terwijl toch alle details, tot de vingerafdrukken toe, bewaard blijven. Wel is de beharing van de vroegere hand nu op een veel geringere oppervlakte samengetrokken, en dat valt op; van nature harige handen veranderen door het droogproses in echte kleine wollige klauwen.

Deze handjes worden voor vele doeleinden aangewend. Als papierklemmen; als richtingaanwijzers in selekte instellingen; gemonteerd op een lange ivoren staaf als jeukbestrijder, enzoverder. Ook uit louter fetisjistiese overwegingen wordt hun bezit nagestreefd. Natuurlijk gaat het dan om handen van welbepaalde personen. Beroemdheden hebben meestal geen handen meer; gelukkig voor hen bestaan er perfekte protezen, niet van echte handen te onderscheiden, waarmee zelfs bij warm weer een klammige handdruk kan worden gegeven. Maar deze kunsthanden zijn peperduur, en vallen normaal buiten het bereik van schilders en dichters, zij die hun handen zo broodnodig

hebben en ook niet veilig zijn voor de razzias van de (dikwijls voor opdrachtgevers, maar ook free lance werkende) handensnellers. Een geheime kolleksie in het antwerpse archief en muzeum voor het vlaamse kultuurleven bevat gesnelde handen van vele beroemde en onberoemde dichters, schrijver dezes niet uitgesloten.

11

De dingen zijn niet zoals ons oog ze waarneemt. Was onze tastzin nauwkeuriger, we zouden onze vergissingen voelen. Kon de blinde tekenen, dan zouden we ze zien. Of nee. We zouden het getekende niet herkennen.

10

Iemand wordt in zijn kamer opgesloten met bevel zichzelf te onthoofden. Wegens zwaar vergrijp natuurlijk. (Kwantitatief zwaar, de kwalitatieve maatstaf om de ernst van een misdrijf te bepalen is voorbijgestreefd. Te subjektief. Ergens één jaar, dat is meer dan een half millioen minuten te laat op een afspraak verschijnen is zeker een grotere wandaad dan het vermoorden van een mens, waar slechts een paar sekonden van waarlijk slechte wil mee gemoeid zijn. Bijvoorbeeld.)

De kwantitatieve boosdoener zit dus achter slot. Met de bekende opdracht. Hij komt er niet uit of hij moet zichzelf een kopje kleiner hebben gemaakt! Geen karwei dat meevalt deze zelfonthoofding. Hoe scherp ook het mes, een soort vruchten- of kaasmes maar dan voor reuzenperen of molensteengrote camemberts, getand lemmer ruim een meter lang, heft naar verhouding, te hanteren als een hakzwaard. Kwasiverstrooid, om tijd te winnen, wordt de scherpte van dit wapen geprobeerd op armen en benen. Ze gaan er makkelijk genoeg af. Maar het hoofd! Dat wordt maar uitgesteld. Dagen. Weken soms. En de man met huisarrest krijgt al die tijd geen hap te eten of te drinken. Er is geen sprake van dat het lemmer niet als vanzelf door de schrikachtige hals zou gaan. Het ware zó gebeurd! Maar nee. Zelfs voor geen duik in koud water ziet men zo treuzelen. Vreemd om vast te stellen deze banale, ja sentimentele gehechtheid aan een onderdeel van de eigen anatomie.

9

Radionetten vingen draadloze beelden van vliegtuigen en dergelijke. Ze werden tot zeer lichte irizerende ballen gekneed en eteriese oefeningen werden ermee gehouden - maar buiten de dampkring. Dit op polisiebevel.

8

Een wereld waar de perspektieflijnen zo sterk wegvluchten dat een manshoog voorwerp op 10 meter afstand nog amper zichtbaar is. Wat daarvoorbij ligt is werk voor verrekijkers en teleskopen. Alles gebeurt er (het moet wel) traag en voorzichtig. Begunstigd door de grote vluchtmogelijkheden viert de misdaad er hoogtij. De misdaad is er norm. Nietkriminele gedragingen worden met krachtige hand beteugeld.

7

Een ontwenningskuur voor poëzie langs pavloviaanse weg willen verwezenlijken is een illuzie. Het lijkt eenvoudig: je laat de pasiënt een gedicht lezen en bij elk mooi beeld, bij elke verrassende formulering, bij elke ritmies interessante passage, verkoop je hem een opdonder op de schedel met de verzamelde werken van zijn lievelingsdichter. Maar nee hoor: presies zoals de heroïnomaan neemt hij alle ongemakken en ellende op de koop toe - als hij maar aan zijn porsie bedwelming raakt. En, ook als bij de junkie, de ontwenningskuur schijnt hem te kondisioneren niet tegen het gif waarvan hij misbruik maakt maar tegen de ontwenning zelf! Na zijn zogenaamde genezing hervalt hij dus niet alleen halsoverkop in zijn oude kwaal, maar stelt nu ook alles in het werk om aan de kuur te ontsnappen - hij is een veel verstokter, doortrapter verslaafde geworden dan ooit tevoren.

Andere metoden zijn niet beter. Geleidelijke ontwenning is een padvindersideaal. Bruuske onthouding met al zijn ellendige simptomen - krampen, drasties verlies van lichaamsvochten en de rest - vindt alleen nog aanhangers bij kriptosadistiese genezers van de oude stempel: de pasiënt moet dit maar als zijn verdiende loon beschouwen, de rekening die hem wordt aangeboden voor zijn uitspattingen.

Maar HET afdoende middel bestaat! Eén produkt brengt autentieke genezing: APOPOËZIE (= gewone poëzie gekookt met chloorwaterstofzuur). De verslaafde die een kuur hiervan ondergaat wordt onverschillig voor poëzie (wat beter is dan afkerig van, afkeer blijft de ver-

wisselbare tegenpool van verleiding). De met apopoëzie behandelde kan hervallen - zomaar, uit verveling, of verstrooidheid; maar een nieuwe kuur apo en hij raakt de gewoonte even makkelijk weer kwijt.

6

De gedachtenwereld bestaat niet in de mensen, hij is de onzichtbare ruimte tussen de mensen, en de mensen zijn dolende lege plekken in die ruimte.

5

Sinds 11 uur deze morgen op het ogenblik dat de aarde door de staart van de komeet Sappho ging zijn plots alle vrouwen lesbies. Zij hebben de mannen van zich afgeworpen, uit hun nabijheid verjaagd. Bovenaards stralen hun gezichten van een eindelijk doorgebroken eeuwenlang weerhouden liefde - voor ons mannen huiveringwekkend van vreemdheid. De ontreddering wanneer ik door het venster op straat kijk is ontstellend. Ontreddering in onze niet hunne rangen. Nog een kwestie van uren eer ze de macht in handen nemen. Hoe zouden wij voor wie de zin van het leven verloren ging opgewassen zijn tegen wie hem pas gevonden hebben? Hoe moeten wij de drang om vertwijfeld ‘o andres athenaioi’ te roepen weerstaan, o andres athenaioi!

4

Geen aksie zonder reaksie. Geen waarneming zonder weerslag op het waargenomen objekt. Astronomen kijken de sterren uit hun baan (al merken we dat pas jaren of eeuwen later: het licht dat aan zoveel per sekonde zoveel tijd nodig heeft om, enzovoort). - De waanzinnige die geneest laat zijn psichiater gek. Een geredde zieke stort zijn geneesmiddel in het verderf. De schrijver die een boek beeindigt brengt zichzelf in onvoltooide toestand. Anderzijds: waardering doet een kunstwerk aan eigenlijke waarde verliezen. Muziek verzacht de zeden, maar die zachte zeden verharden de muziek.

3

Een taal zo snel zo supersonies amper nu en dan nog een vluchtige letter hoorbaar glanzende plek van handvol gloednieuwe spijkers in modderplas.
Tussen die eenzame letters grote leegten stilte.
Konfetti.

2

Poëzie heeft een diepverborgen betekenis die iedereen ontgaat zelfs de geniaalste kenner. Maar ook en vooral de dichter zelf: hij is een werktuig, de boodschap wordt in zijn hersens geïnfiltreerd. En hij trots op zijn inspirasie en noteren maar. Wat noteert hij dan? Berichten afkomstig van wezens die bij het begin der tijden leefden - *nog leven*, want het verleden is niet uitgeroeid - en bestemd voor hun broeders uit de verre toekomst, aan het andere oneindige uiteinde van de eeuwigheid: ze wonen te ver uit elkaar in de tijd voor rechtstreekse kommunikasie, en de mikrobe van onze zogenaamde poëzie plant zich over juist genoeg eeuwen of millenia menselijke geschiedenis voort, om die kloof te overbruggen.

1

Een man, aangenomen dat hij van niets dan sprinkhanen zou leven, en na jaren een buitengewone behendigheid in het met de hand vangen van deze insekten zou hebben ontwikkeld; en die dan in het zenit van de zelfbewustheid van zijn kunnen, zonder aanleiding maar geprikkeld door dat op de duur overdreven zelfvertrouwen, op zeker ogenblik, overtuigd dat hij eindelijk de finishing touch door had die nog nodig was om zijn techniek tot haar laatste perfeksie op te voeren, een onbeduidende wijziging zou aanbrengen in de snelheid waarmee hij toesloeg, of in het berekenen van de richting waarin de opgeschrikte sprinkhaan zou wegwippen; of de kromme die zijn vangende hand door de lucht beschreef iets inkorten zou of langer maken, zijn grijpende vingers hetzij dieper in het gras laten toeslaan, hetzij meer aan de oppervlakte, aan de toppen van de halmen - maar die subtiele wijziging zou helemaal geen verbetering betekenen, integendeel, hij zou merken dat het getal van zijn vangst sterk ging dalen, zonder dat hij zich rekenschap wilde geven van de eigenlijke oorzaak; en weldra zou hij, die zijn grepen maar zag blijven mislukken, zich onzeker gaan voelen, niet meer vertrouwen op de scherpte van zijn blik om een prooi in het gras te ontdekken, en er weldra zichzelf op betrappen dat hij een verdroogde bloemknop voor een sprinkhaan aanzag, en omgekeerd; tenslotte, wanneer hij op een zonnige plek waar een tsjirpkoor al van ver de aanwezigheid meldde van een rijke buit, twee of meer sprinkhanen tegelijkertijd en in verschillende richtingen voor zijn voeten zag wegvluchten, zou hij geen snelle keuze weten te ma-

ken maar in verwarring raken, en tegen alle regels van de kunst met twee handen tegelijk trachten te vangen, zonder ander gevolg natuurlijk dan dat hij niets ving plus alle andere sprinkhanen van die plek verdreef - in één woord, die virtuoze van niets dan sprinkhanen levende man zou verhongeren en op een dag uitgedroogd worden teruggevonden, diep weggezakt tussen de dode grijze grashalmen. Zo ook religies.

0

Het gedicht is vooral een melaatsenratel.

Uit het bovengrondse

Verloren vinger

Het is halfacht! Hij weet wat dit betekent. Een ploeg ijzeren voorvechters is op weg. Om hem mores te leren. Hem tot moes te slaan. Tot spijkerbalsem.

Hij is op alles bedacht. Zijn kanon met vloeibaar lood zal hun een warme ontvangst bereiden. Maar tegen een overmacht is hij niet opgewassen. Het smelten van zijn ammunisie kan geen gelijke tred houden met de helse gongen die zijn aanvallers slaan, de tunnels die zij boren dwars doorheen de muren en grondvesten van wel vier vijf huizen, op hem konvergerend. Het zware loodkanon meesleurend aan een touw moet hij de wijk nemen, goed heenkomen zoeken op het dak van een unescogebouw. Daar herhaalt zich elke faze van de belegering. Dan gelukkig is het twaalf uur smiddags. Schafttijd. Dat is zijn redding.

Tijdens de onlusten verloor hij één vinger.

De would-be ondergrondse

Het verkeer moet stoppen, de straat splijt open om de ondergrondse te laten passeren. Onder het gemopper van zij die moeten wachten en zich luidop afvragen welk nut het dan heeft! dat men de trein ondergronds heeft gemaakt! Er is weer op kosten gekeken natuurlijk. Die paar meter dieper het spoor leggen kon er niet af. De bomen waaruit de rij telefoonpalen naast de spoorlijn werden gemaakt zijn niet behoorlijk dood, hun wortels groeien door de bestrating naar boven, vertakken zich ongeremd en zuigen gulzig al de vochtigheid uit de lucht. Toppunt: in het stadje zelf is niet eens een halte van de ondergrondse trein.

Onweerlegbare legende: De verstrooide poes

Het was koud. De kat haalde een pan, zette ze op het vuur en begon er haar staart in uit te warmen.

Nadat zij een tijdje verstrooid had zitten soezen, gebeurde het plots dat een gewaarwording van grote hitte in haar staart ontstond. Mow! schrok de kat, en haalde nog net bijtijds het smeulende aanhangsel naar zich toe. Dan kreeg ze de lege pan in 't oog en vroeg zich af, verbaasd, waartoe ze die wel kon voor de dag hebben gehaald. Zeker om uit te drinken! dacht zij. - Goed. Ze vulde de pan met water - het siste, wolken stoom sloegen omhoog - en dronk. Een afschuwelijke smaak. Mistroostig zette zij de pan neer: dit was het niet. Het is teleurstellend (dacht zij hardop), niets of niemand valt nog te vertrouwen, zelfs deze mijn bloedeigen pan is niet pluis. Ik heb mij in deze pan vergist; deze pan hoort bij een verkeerde leer, deze pan dient verworpen. - De pan van haar kant was erg ontgoocheld over zoveel ondank en vergeetachtigheid vanwege de kat. Heb ik daarvoor je staart zo lekker uitgewarmd! wilde zij roepen, maar kon zich niet verstaanbaar maken vanwege het smerige lauwe water waarmee zij was gevuld. De kat had trouwens het probleem al losgelaten. Zij dook in elkaar, wikkelde haar lekker warme staart om zich heen en sliep binnen 3 sekonden.

Heiligenbekoring

Ergens in de stille straat komt het jongetje voorbij een raam. Binnen wordt driemaal tegen het glas getikt.

Eerste en natuurlijke impuls van het jongetje: zijn hoofd naar dat geluid toewenden. Maar hij is zo traag van refleks, het duurt zo lang eer zijn nekspieren in werking treden, dat hij zich intussen al herinnerd heeft dat in deze straat achter dit welbepaalde raam geen mens kan wonen die hem kent; dat hij begrijpt dat iemand hem voor de gek wil houden. Uiterlijk is er aan hem niets te zien geweest gedurende deze paar sekonden, en onbewogen verderstappend tot schande van de ruitentikker, wordt het jongetje geprezen en prijst het zichzelf om wat als zijn ijzeren zelfbeheersing de geschiedenis in zal gaan want! duizend jaar nadien zijn de hagiografen nog niet uitgeschreven in hun treffende bewoordingen over de bekoring van deze jeugdige hardnekkige heilige zus-en-zo!

Het niet vergeefse offer

Hij werd plots opstandig, zomaar tijdens de grote herdenkingsplechtigheid. Had men zich daarvoor de moeite (en kosten) getroost hem helemaal hierheen te brengen, vanuit het verre kontinent overzee?

De generaal die de gelegenheidstoespraak hield - louter voor de vorm had hij het papiertje tussen de gehandschoende vingers, want alle in redevoeringen bestaanbare gemeenplaatsen had hij volkomen op zak, en zeker voor een banale gelegenheid als deze had hij allang geen voorbereiding laat staan een tekst meer nodig - de generaal dus was juist gekomen aan de passage van het ‘niet vergeefse offer’, toen de vader van de held zo onverwacht en ongepast begon te reageren. Schor riep hij dat het WEL vergeefs was geweest, dat zijn zoon helemaal voor niks gestorven was, dat het allemaal geen zin... Gelukkig was er de kapelmeester met voldoende tegenwoordigheid van geest om hem met een fortissimo Vaderlands Lied te overstemmen. Verpleegsters snelden toe - waar haalde men ze zo vlug vandaan? - en de rustverstoorder werd weggevoerd in een ziekenwagen. Niet naar het ziekenhuis maar naar het plaatselijk Ziejewelsindikaat, waar hij in een derdegraadskelder (kruisverhoren, licht in de ogen, om de drie minuten een klap met een dikke gummidarm en een overtuigend ‘zie je wel?’) in een minimum van tijd weer tot de enige waarachtige en juiste inzichten werd gebracht.

De plaag der moedeloze muggen

Een oeroude stad. Bij een uitgestrekt meer. Dat horden muggen broedt. Het openen van één deur in de oeroude stad betekent de verplaatsing van 7000 muggen. De muggen zijn overal. Wie op een stoel neerzit verplettert er tientallen. Ze vliegen in de neusgaten, in de mond, in het voedsel op de borden. Alleen een permanent zenuwslopend oogledengeknipper houdt de ogen muggenvrij. De talrijke kerken (deze stad was ooit een sentrum van de nu in puin vallende godsdienst) zijn de enige gebouwen die van muggen gespaard blijven, dank zij het branden van harsachtige, weeïggeurende kaarsen (een remedie erger dan de kwaal, die meer dan wat ook het kerkbezoek tot bijna niets heeft doen slinken).

De muggen zijn een plaag maar het kon erger. Waren ze zo agressief als men van hun soort gewend is. Maar nee, deze zoemers zijn een dekadent seniel muggenras, verscheurd door onderlinge twisten en naijver, stikkend in hun overbevolking; moedeloos en lui, te lui om te steken meestal, en zo traag dat ze gemakkelijk in de vlucht tussen duim en wijsvinger zijn te vangen. Al is het plaatselijk probleem van de muggenverdelging daar niet mee opgelost.

De kaalheid des konings

Karel de Kale was volslagen kaal. Niet zijn hoofd alleen maar zijn hele lichaam. Geen hoofdhaar wimpers wenkbrauwen baard, geen borst- of okselhaar, geen dons op armen of benen, geen schaamhaar. Een lege woestijn van een huid. Amper had hij nog een huid, zo dun. Lichtblauw was de schijn doorheen dat wit membraan van zijn rode vlees en zijn rode bloed. En ach zo rood was dat bloed ook niet. Bijna doorzichtig, zo weinig rode bloedsellen bevatte het. En zijn beenderen dan. Zo glazig dat men er het beenmerg dwars doorheen zag. Een vreemd soort van bevroren groente, die Karel de Kale. Zijn naam gestolen had hij niet, door en door kaal was hij, kaal tot in het merg. Een koning héét het niet gemakkelijk, nooit gehad, toen evenmin als nu. Maar een geslaagd eksemplaar kon Karel moeilijk heten, volgens de normen van welk tijdperk ook.

Verwarde wonderdoener

Deze wonderdoener kan door het luchtruim suizen. Zonder vleugels of straalmotor. Dank zij geheime gaven. Toch heeft hij de pest aan de weerstand van de lucht. Zijn skelet maakt zich los uit het omhulsel van huid en spieren en klieft zelfstandig met gestroomlijnde schedel de atmosfeer.

Maar wat gebeurde een week geleden? Bij vergissing kwam zijn geraamte ondersteboven in het organisme van de wonderdoener terug. De schok bracht hem te vroeg uit transe - en nog altijd is hij zo in de war dat zijn magiese talenten het onheil niet hersteld kregen. In afwachting heeft hij het ver van gemakkelijk met de gewoonste dingen: zijn handen en voeten gebruiken, eten, spreken, en vooral horen en zien want die zijn hem vergaan, of toch zo goed als.

Barbaarse gebruiken

Een lange rij mannen moet aantreden. Spiernaakt. In de houding gaan staan. Een ruiter (arabier, hun, tartaar, mongool) geeft zijn paard de sporen en galoppeert langs de nudistiese slagorde terwijl zijn getrokken zwaard, dat hij als een wimpel achteloos schuin op dijhoogte achter zich aan laat slepen, door de halzen vlijmt. Onthoofden storten neer. Niet iedereen. Zij die groter of kleiner zijn dan de middelmaat kregen een niet dodelijke wonde in borst of aangezicht. Te dikke nekken werden onvolledig doorgesneden, ondanks de voorzorg ieder vooraf een houw te geven aan de inplanting van de hals. Ook dat geeft al gedonder. Er zijn er die niet bestand blijken tegen de pijn, uit de rij springen en hard wegrennen. Dan moet de man op het snelle zwarte paard de vluchter achterna, en met een spesiaal lang en scherp slagersmes de weerspannige vleesmassa in volle vaart doorsnijden om het hoofd de zo weinig begeerde vrijheid te geven. Een gillen van een lokomotief (in de ontsnappende stoom zou de snijder na volbrachte taak grijnzend zijn wapen weer kunnen schoonmaken!) maar vele stappen rent het 25 sentimeter kortere als een vertikale walvis bloedspuitende lijf niet meer door het woestijnzand dat een gloeiende kachelplaat is aan de voetzool.

Verlopen tramkaart

De tijd was opeens weer zo snel begonnen te lopen, dat bij de terugreis zijn tramkaart, toch pas diezelfde morgen gekocht... Allang niet meer geldig meneer, zei de tramman en weigerde een gaatje te knippen in het rechthoekig stukje vaalgroene zwartbedrukte vloeipapierachtige substansie.

Verdomd. En hij had zich nog zo gehaast. Zijn tijd zo wel gebruikt als enig spreekwoord maar wensen kan, geen sekonde getreuzeld, zo vlug hij kon zijn weinige zaken afgehandeld - het was niet zijn schuld ditmaal. Niet als vorige keer, toen hij zijn vrouw moeder vond van twee nieuwe hem wildvreemde kinderen. Sindsdien - *toen* had hij zich werkelijk een beetje verlaat - paste hij wel op. En zie hoeveel dat hielp. Nu was het toch weer gebeurd.

Hij nam een tiket enkele reis en betaalde. De tarieven waren sinds zijn heenrit bijna verdubbeld maar dat verbaasde hem niet. Hij was zelfs blij dat zijn geld werd aangenomen - dat de munt die hij op zak had nog gangbaar was. Zo erg was het dus niet. Nog niet. Er reden nog trams. Er leefden nog mensen.

De stad Kramoosi

De stad Kramoosi voorbij het gebergte, waar de nagel-poetsers de straten tirannizeren. Iemand wiens vingernagels te dof lijken ontkomt er niet aan dat ze worden gepoetst. Al van de eerste stap die hij in Kramoosi zet merkt het geoefend oog van de nagelpoetsers dat er iets niet in de haak is. Hoe hij ook zijn nagels verbergt, ze naar binnen kromt, in zijn handpalmen drukt, hij maakt hun niets wijs; hoe hij zijn stap ook versnelt, zich haast langs de onafzienbare rij hurkende nagelpoetsers, steeds zenuwachtiger, hun schril toeroepend ten einde raad Het is niet waar! ze werden gisteren pas gepoetst, nee vanmorgen! ze glimmen nog mooi genoeg! - hij zal zijn lot niet ontlopen. Zij hebben de tijd. Elke volgende nagelpoetser leunt iéts verder voorover, de grijphand iéts verder in zijn richting gestrekt, en uiteindelijk is er één - de allerlaatste nagelpoetser in de laatste straat van Kramoosi - die het iemand met de onglanzende vingernagels te pakken heeft, en hem zijn nagels poetst tot op het been.

In een stasion

In een stasion moet hij altijd trappen beklimmen, gigantiese verlaten trappen, stof van generasies oud onder zijn voeten, en stof op de smeedijzeren ornamenten van de leuning, en op de karkassen van lang dode vogels. Mannen in vuile blauwe overals en uniformpet gaan met hem mee. Zij zeggen niets. En het perron waar hij belandt? talloze perrons zijn er op de nooiteindigende verdiepingen van het stasion, daar staat hij dan, tweehonderd, zeshonderd, vierduizend meter hoog op het hoogste nee zelfs dit is nog niet het allerhoogste perron, een wind van honderd mijl per uur fluit en raast om zijn oren - en opeens zijn de spoorwegmannen weggerend, eer hij het beseft zijn ze verdiepingen lager, hij snapt het al, hij heeft weer een verkeerde trap genomen, de gluiperds die het vertikten hem wegwijs te maken gaan het nu snelsnel aan de direksie overbrieven, en hij hier tussen zijn massa bagage op een ijskoud verlaten perron waar nooit een trein zal vertrekken, een rukwind doet zijn koffers de diepte intuimelen, hij kan maar zorgen dat hij zelf de weg naar beneden vindt, wat makkelijker gezegd is dan gedaan... de treden blijven niet dalen onder zijn voeten, weerbarstig leggen zij zich horizontaal, gaan weer stijgen - rechtsomkeer? dan versteilt plots de trap, gaat loodrecht de diepte in, zich lang de leuning omlaag laten glijden is het enige wat er opzit, het is een ruwe arduinen leuning, door de heftige wrijving beginnen zijn kleren weldra zijn huid te smeulen.

- Een andere keer hebben ze bijvoorbeeld de hele trap achter hem weggebroken.
Hij krijgt er schoon zijn bekomst van stilaan.

Een beetje seismologie

De dijken in Japan worden vervaardigd uit vezelig, ongelofelijk taai bastpapier. Zij dienen niet om water maar wel (je bent een vulkanies land of je bent het niet) om lavastromen in te dijken. De Japanners, handige bliksems, hebben door weloverwogen aanleg van zulke dammen uitgestrekte gebieden aan de lava ontworsteld, gebieden die lager liggen dan het normale magmapeil (de magmaspiegel), vulkaniese polders. Nu en dan brengt een lavaspringtij het land nog in grote nood. Niet dat de dijken bezwijken: het bastpapier is absoluut betrouwbaar, het is van een oosterse onverbiddelijkheid, geen lavastroom krijgt een kans. Maar de frustrasie op zovele fronten van die gloeiende massas blijft niet zonder weerslag. De druk plant zich voort naar elders, via de vulkaanmonden naar de diepten onder de aardkorst, uiteindelijk moet ergens een zwak punt in de bodem bezwijken, en dan ontploft de boel, met ijzingwekkende kracht, de aarde klapt open en weer dicht en alles wat het ongeluk had in de buurt te staan is weggemaaid. Nog niet zo lang geleden, in 1945 of daaromtrent, kende het land zulke katastrofe tot tweemaal toe kort achter elkaar, tot overmaat van ramp lag telkens een rijkbevolkte stad presies op de plaats waar de broze korst het tegen een geweldig orgasme van inwendig vuur moest afleggen.

Ballade der zwevenden

Wij verdwijnen van de aardbodem, één grote woestijn. Het beetje water dat ons lichaam in dit heet klimaat nog bevatte verdampt zodra we sterven. En hoe weinig is er dan nodig (zo licht wegen onze overblijfselen) om ons voorgoed te doen opstijgen: een paar aan de hielen vastgemaakte voetzoekers, een flinke zet en daar gaan we. Tot helemaal in de stratosfeer. Waar de ultraviolette zon ons verder uitdroogt en mummificeert en waar we blijven zweven in onafzienbare zwermen. Een vreemd ballet. Nog maanden groeien onze haren door, drijven in lange slierten op de wind, wind die in onze verdorde stembanden speelt, daar een zeer hoog bijna ultrasonies gezang aan ontlokt, bij helder weer (en dat is het altijd) hoorbaar tot helemaal beneden.

Finimeuble

Met de hoed in de hand

De kogel zag er afzichtelijk uit, nadat hij door de kerk was gegaan.

Dit kan zeer vervelend zijn voor een denkend mens: de onderste helft van het hoofd die in slaap valt en begint te snurken en zo de bovenste helft wakker houdt.

Elke staat is een polisiestaat, maar sommige hebben nog een dozis valse schaamte te overwinnen.

Een applaus zo spontaan als het genies dat opstijgt uit een tochtige peperfabriek.

De nieuwe lentemode! Antiverkrachtingsbontmantel in stekelvarken.

Man van 4 meter breed en slechts één meter hoog is weinig geïnteresseerd in dragen van kleding met vertikale streep die men hem aanraadt omdat ze hem slanker zal doen schijnen.

*

De druppel die de rivier gaat blijmaken.

Een diep inzicht in de dingen: röntgenfoto van een kerkhof, genomen vanuit vliegtuig.

Hij had een ziekte ondersteboven.

Het gezagsargument: mummie van de heldenverering. Mummie van een mummie.

Teneinde zijn armspieren vooral niet overmatig te vermoeien had hij op 16 verschillende hoogten zakken in zijn jasje laten aanbrengen.

Ginds aan de horizon in het oosten zag de zon weer een pracht van een kunstenaar ondergaan.

Voor het kruisigen van een vierdimensionale Kristus is een driedimensionaal kruis nodig: een kruis met één balk meer, dwars op de twee andere.

Hij was een jongeman met handen aan zijn hoofd.

*

FINIMEUBLE belast zich met het slopen van alle soorten van meubelen: antieke, stijlmeubelen en moderne.

Huwelijk, erotiese bestaanszekerheid.

De appel is een burgerlijke, slaapverwekkende, vervelende vrucht, een waarlijke zondagsvrucht.

Ballerina kultiveert haar gummi platvoeten.

Horloge met spesiale lichtgevende wijzerplaat waarop men kan zien hoe laat het is met ogen toe.

De uppercut: zeer onkristelijke geweldpleging: geeft de geslagene geen kans tot aanbieden van simmetries lichaamsdeel.

Op dit veld is hij van eer gestorven.

*

Het vlees is zwak en de wil is ook al niet veel zaaks.

Hij moest zoveel braken, dat hij er een kleine elektriese krachtsentrale mee op gang hield.

Je suis, donc plus besoin de penser.

Wiens kaas men van zijn brood eet, aan diens woord men zich maar weinig gelegen laat.

Oude bok op heterdaad betrapt toen hij groen blaadje wilde lusten.

Jan is een fijne kerel, iemand die door merg en been zou gaan voor zijn vrienden.

Maatschappij, meerderheidsbeest.

*

Een zingende mond is een vermoeiend ding om open te houden.

- Hoe sterk is hier de elektriese stroom, zegt u?
  - 220 volt, bediening inbegrepen.

Wijsbegeerte is omgekeerde hersengimnastiek: men krijgt de antwoorden maar moet zoeken wat de vragen zijn geweest.

Tegen onze frisgewassen vrouwen kunnen geen middeleeuwen op.

Defaitisme: zo erg kotsen van de algemene regel dat men het vertikt te leven op hoop van een uitzondering die toch maar de regel zou bevestigen nietwaar.

Gebrek aan levensruimte in miniatuur: alleenstaand W.C. van 14 verdiepingen hoogbouw.

‘Hij is een zwijn voor de parels’ (zwijnenzegswijze).

*

Opschrift in braille, in blindentehuis:
GOD HOORT ONS - HIER ZIET MEN NIET

Hij was enorm bedeesd: zijn blim blim op de turkse trom was nog geen 20 sentimeter ver hoorbaar.

Schrijver blijft er altijd op een gekwelde manier jong uitzien.

De kollekte bij de kollektivistiese kollektiviteit leverde één simboliese kollektieve frank op.

Hij veroorzaakte veel voetnoten bij het nageslacht.

Jawel meneer ik leef, en ik schaam me niet te zeggen dat ik er niets van begrijp.

Een vrouw is een onbewaakte overweg.

*

De vrienden van je vrienden zijn al even erg.

Twijfelachtig voorrecht, een beminnelijke houten plank te zijn in een wereld van scherpgetande rusteloze zagen.

Een aangetekend schrijven ook aangetekend lezen.

Hij schreef een zo insinuerende stijl dat hij vaak afzonderlijke letters in het woordverband, ja zelfs leestekens, tot aanhalingstekens toe, tussen aanhalingstekens plaatste.

Opbouwen om af te breken: fabrikasie van buldozers.

Dem Reinen ist alles Schwein.

Met de hoed in de hand voel je de tikken van de gummiknuppels duidelijker.

Psichotensoplast

Om smorgens op te staan moet je eerst spesiale formulieren invullen.

Zelfs zijn gewoonste daden zijn in strijd met de werkelijkheid. Hij droomt alles in de war.

Tomaat die harakiri pleegt door zich in de rituele distels te rollen.

Kursus in meteorofilologie: als het sterk vriest schrijven de mensen elkaar in het onzijdig enkelvoud.

Een honderd meter lange garendraad in evenwicht zetten op één van zijn uiteinden is een bezigheid waarbij men van veel geduld en weinig duizeligheid blijk moet geven.

Geen hand die een hand voor ogen ziet in het duister van de handschoen.

Aanval is de beste saus.

*

Ga niet te ver, en vermenigvuldig u zo weinig mogelijk.

Hij was in die buurt door zovele zaken voor zo lange tijd in beslag genomen dat hij zijn auto maar in het Histories Muzeum had geparkeerd.

G e s p a s i e e r d e w o o r d e n : de letters zetten grote ogen op.
Kursieve: ze hebben met rukwinden te kampen.

Zonder een grein schaamte staan gebouwen tot steden bij elkaar.

Mensen die je zo lang niet meer hebt ontmoet dat bij het weerzien hun gezicht verbleekt is, uitgewist haast als een oude foto.

Ik eet een gebakje. Strijd om het voortbestaan aan de afloop waarvan gelukkig voor mij niet hoeft getwijfeld-

Naakte vrouwenborsten zijn mooi maar apodikties.

*

Doktrine: latrine voor dokters.

Om één grasspriet, of het vermoeden daarvan, vertikte hij het een woestijn woestijn te noemen.

Een trotse nek is een breekbaar iets. Een lijdzame niet minder.

Hij zag eruit als de ikpersoon uit een engelse roman.

Een mes zo vlijmscherp dat men er zich op één meter afstand al aan snijdt.

Ook een argument! zei het tegenargument schamper, nadat het nota bene op moordpoging was betrapt.

Het spiegelei dat voor bladspiegel studeerde.

*

Diktatuur: op hol geslagen pedagogie.

Ik ga de innerlijke mens wat verfraaien! sprak de kunstliefhebber, en gretig stapte hij de schilderijententoonstelling binnen.

Drama der hardhandigheid. Verpleegster rukt pasiënt uit zijn verband.

De ene elleboog wast de andere.

Haar lachen deed hem denken aan het startgeluid van een auto op een vriesmorgen.

Het sitroensap maakte een wereldreis, maar hield van alle vreemde streken een even onveranderlijk zoeterige indruk over.

Hij was voor geen kleintje koffie vervaard.

*

Overbevolking: massale gezinsverbijstering.

Hij was geen analfabeet. Maar het scheelde weinig. Het ontsijferen van één. Enkele letter. Vroeg hem. Drie. Tot vier. Uur. Gekon. Sen. Treerde. Denk. Arbeid.

Het been van de danseres was een verdomd mooie fatale draaikolk.

Keihard bevroren boter, zelfs bij een temperatuur van min 200°C, is niet het ideale materiaal om vioolsnaren uit te vervaardigen.

Zijn huis was zo bescheiden dat de kelders uit de buurt nog torenhoog uitstaken boven zijn zolder.

Don Juan: iemand met gevoel voor verhoudingen.

Wat te beginnen met een remedie, niet minstens zo erg als de kwaal?

*

U laat gewoon los. De zwaartekracht doet de rest.

Hij had judo geleerd om zichzelf desnoods met geweld te kunnen bedwingen.

Steenrijke eksentrieke filmster: zwembad vol martini and what's more mét schijfjes sitroen olijven en blokjes ijs - karrevrachten of it -

Kogel Pardoes vloog door een spiegel om te weten wat zich aan de andere kant bevond en wat vond hij zijn eigen graf diep in de dubbeldikke bakstenen muur.

Vrouw: seksueel lagedrukgebied.

T.a.v. de Marquis de Sade:
Iedere kermis hoeft geen geseling te zijn.

Hoe meer zielen hoe minder gedachten.

*

Pupulupu! Haan die geen K kan uitspreken.

Hij was van een gewoonweg fanatieke verdraagzaamheid.

Bordje gezien aan boord van bordeel:

> HET NEUKEN MET MEEGEBRACHTE DAMES KAN TOT ONZE SPIJT NIET WORDEN TOEGESTAAN

Moslem vraagt zich af of het nemen van een verzekering strookt met zijn godsdienstige overtuiging.

Dank zij pijnlijk misverstand werd halve wereldbevolking uitgeroeid.

Onderscheid maken tussen ik en gij is rassisme.

DYING OUT MADE EASY IN NO LESSONS AT ALL

*

Hij luisterde met één oor en nam notas met het andere.

Met de energie van al de nutteloze ereksies bij het priesterdom kun je een ruimteschip tot Alfa Centauri stuwen.

PSICHOTENSOPLAST, *het* snelverband voor geesteszieken.

In een toekomstige samenleving van onsterfelijken: namaakkerkhof, omwille van de sfeer.

Vele edelen maken het bloedbad blauw.

Zwijgzaamheid, bar eindprodukt van een steeds elliptieser wijze van spreken.

Eigen haard stinkt.

Up-to-date benaming voor orgie: FUCK-IN.

Apartheid in zuidafrika? waar een komplete blanke werd getransplanteerd, om het nog levende hart van een verongelukte halfbloed te redden!

Ik laat me geen Johnson heten, zei de moordenaar.